

MELDING OM VIRKSOMHETEN 1990

STATISTISK SENTRALBYRÅ

Melding om virksomheten 1990

STATISTISK SENTRALBYRÅ

Oslo 1991

FORORD

Melding om Statistisk sentralbyrås virksomhet i 1990 gir en oversikt over de viktigste resultater som er oppnådd, og hva som er gjort i løpet av året for å videreutvikle og bygge ut offisiell statistikk og analysevirksomhet. Enkelte driftsmessige sider ved virksomheten er også berørt. For å gjøre framstillingen så aktuell som mulig, har en også tatt med enkelte hovedpunkter i virksomhetsplanen for 1991.

Oslo, 4. mars 1991

For styret i Statistisk sentralbyrå

Hermod Skånland
leder

Svein Longva
adm. direktør

INNHold

	Side
1 Innledning	7
2 Statistikkproduksjonen	7
2.1 Statistiske standarder og metoder	7
2.2 Generelle emner (0)	8
2.2.1 Generelle emner, nasjonalt (00)	8
2.2.2 Generelle emner, regionalt (01)	8
2.3 Naturressurser og naturmiljø (1)	9
2.3.1 Ressursregnskap og miljøstatistikk (10)	9
2.3.2 Energi (12)	9
2.4 Sosiodemografiske emner (2)	9
2.4.1 Generelle sosiodemografiske emner (20)	10
2.4.2 Befolkning (21)	10
2.4.3 Helseforhold og helsetjeneste (22)	10
2.4.4 Utdanning og skolevesen (23)	10
2.4.5 Kulturelle forhold, generell tidsbruk, ferie og fritid (24)	11
2.4.6 Trygdeforhold og trygdevesen (25)	11
2.4.7 Sosiale forhold og sosialvesen (26)	11
2.4.8 Rettsforhold og rettsvesen (27)	12
2.5 Sosioøkonomiske emner (3)	12
2.5.1 Folketelling (31)	12
2.5.2 Arbeidskraft (32)	12
2.5.3 Lønn (33)	13
2.5.4 Personlig inntekt og formue (34)	13
2.5.5 Personlig forbruk (35)	13
2.5.6 Boliger og boforhold (36)	14
2.6 Næringsøkonomiske emner (4)	14
2.6.1 Generelle næringsøkonomiske emner (40)	14
2.6.2 Jordbruk, skogbruk, jakt, fiske og fangst (41)	14
2.6.3 Oljeutvinning, bergverk, industri og kraftforsyning (42)	15
2.6.4 Bygge- og anleggsvirksomhet (43)	15
2.6.5 Utenrikshandel (44)	15
2.6.6 Varehandel (45)	15
2.6.7 Samferdsel og reiseliv (46)	16
2.6.8 Tjenesteyting (47)	16
2.7 Samfunnsøkonomiske emner (5)	16
2.7.1 Nasjonalregnskap og andre generelle samfunnsøkonomiske emner (50)	16
2.7.2 Offentlig forvaltning (51)	17
2.7.3 Finansinstitusjoner, penger og kreditt (52)	17
2.7.4 Konjunkturer (53)	17
2.8 Samfunnsorganisatoriske emner (6)	18
2.8.1 Politiske emner (62)	18

	Side
3 Forskning og analyse	18
3.1 Økonomisk forskning og analyse	18
3.1.1 Økonometrisk metode- og analysearbeid	18
3.1.2 Offentlig økonomi og arbeidsmarked	18
3.1.3 Makroøkonomisk analyse	19
3.1.4 Konjunkturanalyse	20
3.1.5 Likevektsmodeller	20
3.2 Sosiodemografisk analyse	20
3.2.1 Befolkningsforhold	20
3.2.2 Regional analyse	21
3.3 Ressurs- og miljøanalyse	21
3.3.1 Miljøøkonomi	21
3.3.2 Areal/skog	21
3.3.3 Bærekraftig jordbruk	21
3.3.4 Olje og energi	22
4 Publisering og informasjon	22
4.1 Publisering	22
4.2 Markedsføring	23
4.3 Distribusjon	24
4.4 Bibliotek	24
5 Organisasjon, ressurser, drift mv.	24
5.1 Organisasjon	24
5.1.1 SSBs organisasjon i 1990	25
5.1.2 SSBs nye avdelingsstruktur	25
5.2 Personalet	26
5.2.1 Personalets størrelse og fordeling	26
5.2.2 Personalpolitiske tiltak	26
5.2.3 Opplæring og utvikling	26
5.3 Planleggingsrutinene	26
5.4 Hovedtrekk i driften	27
5.4.1 Datainnhenting og dataklargjøring	27
5.4.2 Registre	27
5.4.3 Tekstbehandling	28
5.4.4 Trykning	28
5.4.5 Administrasjon	28
5.5 Oppdragsvirksomhet og ekstern støtte	28
5.6 Statistisk samarbeid	29
5.6.1 Rådgivende utvalg	29
5.6.2 Nordiske utvalg	29
5.6.3 Internasjonalt samarbeid	29
VEDLEGG	
1. Statistisk sentralbyrås organisasjon pr. 1. januar 1990	32
2. Statistisk sentralbyrås organisasjon pr. 1. juni 1991	35
3. Lov av 16. juni 1989 nr. 54 om offisiell statistikk og Statistisk sentralbyrå (statistikkloven)	36
4. Forskrift om ikrafttredelse, gjennomføring og utfylling av lov av 16. juni 1989 nr. 54 om offisiell statistikk og Statistisk sentralbyrå (statistikkloven)	39
5. Oversikt over stillinger (årsverk) fordelt på avdelinger/kontorer pr. 1.7.89 og pr. 31.12.90	41
6. Rådgivende utvalg oppnevnt av Statistisk sentralbyrå januar 1990	43
7. Nordiske utvalg oppnevnt av Nordisk sjefsstatistikermøte og norske medlemmer januar 1990 ...	46
8. Oversikt over publikasjoner utgitt av Statistisk sentralbyrå i 1990, etter serie, sider og opplag ...	47
9. Emnegruppert oversikt over publikasjoner utgitt av Statistisk sentralbyrå 1990	48
10. Statistisk sentralbyrå. Regnskap for 1989 og 1990 og budsjett for 1991. Mill.kr	51

1 Innledning

Statistisk sentralbyrå har som hovedoppgave å utarbeide og gjøre alminnelig tilgjengelig offisiell statistikk og analyser for å dekke viktige samfunnsbehov. Denne informasjonen gir et viktig beslutningsgrunnlag for offentlige myndigheter og privat næringsvirksomhet. Forskningen er også avhengig av data for å klarlegge strukturer og sammenhenger i samfunnet. Endelig trenger allmennheten et omfattende datagrunnlag for å kunne orientere seg om utviklingen i samfunnet.

For å holde et høyt faglig nivå, er SSB engasjert i utvikling og forbedring av statistiske metoder. Denne virksomhet fører både til høyere kvalitet på statistikken og til mer effektiv og økonomisk produksjon. I det internasjonale statistiske samarbeid som SSB deltar i, legges det sterk vekt på at offisiell statistikk skal utformes slik at den blir internasjonalt sammenlignbar. Høyt faglig nivå krever også rikelig tilgang på faglitteratur. SSB har derfor ansvaret for drift og ajourhold av et sentralbibliotek for statistisk og samfunnsvitenskapelig litteratur med en landsomfattende brukerkrets.

For å fylle sin oppgave må SSB sørge for en løpende kartlegging og prioritering av behovet for offisiell statistikk og analyse. Dette er en viktig oppgave, fordi midlene som bevilges over budsjettet på langt nær strekker til for å dekke alle behov. Derfor påtar SSB seg oppdrag mot betaling.

SSBs virksomhet består for en stor del av innhenting av data som bearbeides til statistikk. Det meste av resultatene kommer i form av trykte publikasjoner, men mye er også tilgjengelig fra åpne databaser - SSB-DATA-on-line eller i maskinlesbar form. Det er også mulig mot betaling å få utført spesialbearbeidinger etter brukernes egne ønsker.

SSBs budsjett for 1990 ble strammet ytterligere inn i forhold til de foregående år og førte til at et økende antall stillinger måtte stå ubesatt. For å kunne fortsette arbeidet med de høyest prioriterte statistikk-områdene som ressurs- og miljøstatistikk, helse-, sosial- og trygdestatistikk, ble det flyttet over ressurser fra andre lavere prioriterte områder. I tillegg ble det satt i gang prosjekter for å bedre statistikkens kvalitet, som revisjon av beregningsopplegget for produksjonsindeksen, arbeidet med samordning og integrering av pris- og varestatistikk og statistiske grupperinger innen næringsstatistikken samt arbeidet med databaser. Dette førte til at enkelte prosjekter måtte kuttes ut. Det største og mest ressurskrevende prosjektet i 1990 har vært Folke- og boligtellingen 1990. Ellers tok programmet sikte på å føre videre det løpende statistikkarbeidet fra foregående år. Også for forskningsarbeidet tok programmet sikte på videreføring av pågående arbeid som utbygging av modellverktøyet og bruk av modellene i analysesammenheng. Økt vekt ble lagt på økonometri

og utnyttelse av SSBs mikrodata. Utbyggingen av nasjonalregnskapet fortsatte og arbeidet med hovedrevijsjonen ble igangsatt. Resultatene fra Yrkes- og familieundersøkelsen 1989 ble brukt til et omfattende analyseprogram. Ressurs- og miljøanalysen ble ytterligere innrettet på å gi myndighetene et bedre grunnlag for å kunne integrere miljøhensyn i den løpende samfunnsplanlegging.

1990 er det siste året SSB hadde det faglige ansvar for folkeregistreringen. Denne oppgaven er fra januar 1991 overført til Skattedirektoratet.

2 Statistikkproduksjonen

Statistikkproduksjonen omfatter både drift av et løpende statistikkprogram og videreutvikling av statistikkssystemet. Det løpende statistikkprogrammet består av rutiner som i noenlunde uendret form repeteres periodevis (f.eks. månedlig, årlig etc.), slik at en får statistiske tidsserier. Utviklingsarbeidet kan være utbygging av løpende statistikkrutiner eller igangsetting av nye.

I det følgende gis det en oversikt over arbeidet med det løpende statistikkprogrammet og over statistisk utviklingsarbeid i 1990. Dessuten gis det en kort omtale av planene for arbeidet i 1991. Oversikten følger SSBs emneinndeling med samme systematikk og nummerkoder (gitt i parentes til hver emnegruppe) som i publikasjonen "Veiviser i norsk statistikk". Det er kommet en nye utgave av "Veiviseren" i 1991. De som måtte være interessert i informasjon om hva som finnes av statistikk innen de enkelte områder, statistikkens innhold og hyppighet og hvilke publikasjoner som dekker området, henvises til "Veiviseren". En oversikt over publikasjoner gitt ut i 1990 finnes ellers i vedlegg 9, i den årlige publikasjonsoversikten eller i den åpne bibliografiske databasen SSB-DOK.

2.1 Statistiske standarder og metoder

Bruken av statistikk til analyseformål setter store krav til statistikkens kvalitet. SSB legger derfor vekt på standardisering av statistiske begreper og klassifikasjoner. Slik standardisering er nødvendig for å kunne jamføre samme slags data på ulike tidspunkter, eller data fra ulike områder på samme tidspunkt. Det er også viktig at statistiske serier samordnes innen logisk sammenhengende systemer. Nasjonalregnskapet er et slikt system som har hatt stor betydning for standardisering og samordning av den økonomiske statistikk. Ressurs- og miljøregnskapet som er under oppbygging, er et annet system. En del nye internasjonale klassifikasjonsstandarder for dette systemet er blitt ut-

viklet i de senere år. Det har også vært arbeidet med å utvikle et system av definisjoner og klassifikasjoner for sosiodemografisk statistikk, uten at dette hittil har ført til særlige resultater. I 1990 er det kommet en revidert utgave av Klassifikasjon av sykdommer, skader og dødsårsaker. Forberedende arbeid er også i gang for revisjon av andre standarder, bl.a. standardene for næringsgruppering og for yrkesgruppering.

I løpet av 1980-årene ble de internasjonale standarder for varegruppering, næringsgruppering og yrkesgruppering revidert. Revisjonen av den internasjonale standard for nasjonalregnskapet (SNA) er under fullføring.

I 1990 er det arbeidet med samordning av ulike standarder for varegruppering, revisjon og yrkesstandard og næringsstandard. Arbeid med hovedrevisjonen av nasjonalregnskapet er startet. Det er bestemt at EFTA-landene skal basere enkelte nasjonale statistiske standarder på EFs standarder. Dette gjelder uavhengig av resultatene av EØS-forhandlingene.

I forbindelse med den nye statistikkloven er det utarbeidet rutiner for oppfølging av loven når det gjelder bestemmelsene om bruk av administrative data i offisiell statistikk og samordning av statistikk. SSB og de aktuelle forvaltningsorganer skal samarbeide om å følge opp disse bestemmelsene i loven.

I 1990 har arbeidet med å forbedre kvaliteten i statistikken fortsatt. Det reviderte beregningsopplegget for detaljomsetningsindeksen har vist seg å være vellykket og et lignende arbeid for engrosomsetningsindeksen er påbegynt. Et nytt opplegg for sesongjusteringer blir nå brukt innen flere korttidsstatistikker. En kvalitetskontrollundersøkelse av folke- og boligtellingsen er planlagt og gjennomført. En ny metode for kombinasjon av utvalg og registre er utviklet for å produsere bedre husholdningsstatistikk. Den skal først brukes for å estimere foreløpige tall fra folke- og boligtellingsen. Senere er det ventet at den vil bli brukt i flere husholdningsundersøkelser.

I 1991 vil arbeidet med å forbedre kvaliteten i statistikken bli konsentrert innen følgende felter:

- Endelig justering og dokumentasjon av utvalgs- og estimeringsmetodene brukt i Folke- og boligtellingsen 1990.
- Analyse av kvalitetskontrollundersøkelsen av folke- og boligtellingsen.
- Ny metode for engrosomsetningsindeksen.
- Oppfølging av statistikkloven.
- Estimering av målefeil i levekårsundersøkelsene.

2.2 Generelle emner (0)

SSBs statistikkpublikasjoner er i alminnelighet sterkt emneorientert. Hver publikasjon belyser bare et

spesielt felt som er angitt i publikasjonens tittel. For å imøtekomme behovet for statistisk orientering på flere områder innen en og samme publikasjon, lager SSB oversiktspublikasjoner som dels kan gjelde hele landet og dels være brutt ned på regionale områder.

2.2.1 Generelle emner, nasjonalt (00)

SSB gir ut fire oversiktspublikasjoner med statistikk som dekker hele landet, nemlig Statistisk årbok, Historisk statistikk, Statistisk månedshefte og Statistisk ukehefte. Statistisk årbok inneholder hovedtall fra alle statistikkområder foruten en rekke sentrale tall fra internasjonal statistikk. Med mer enn 500 tabeller, et omfattende stikkordregister og kildehenvisninger er årboka et nyttig oppslagsverk for hjem, skole, organisasjoner, næringsliv og offentlig administrasjon. 1990-utgaven ble trykt i et opplag på 40 000 eksemplarer og ble sendt ut i juli. Historisk statistikk inneholder statistiske tidsserier som belyser utviklingen over et lengre tidsrom, og som dekker alle områder innen norsk offisiell statistikk. Publikasjonen kom sist ut i 1978. Arbeidet med en ny utgave, som av ressursmessige grunner har vært utsatt, ble igangsatt i 1990. Statistisk månedshefte inneholder det aller meste av det SSB lager av konjunkturstatistikk og annen måneds- og kvartalsstatistikk. Disse tabellene er også tilgjengelige fra tidsseriedatabasen i SSB-DATA. Ved at innholdet i månedsheftet tas fra denne basen, er produksjonstiden vesentlig redusert. Rasjonalisering av distribusjonen har også bidratt til at Statistisk månedshefte kommer raskt ut til abonnentene. Statistisk ukehefte som kommer ut med 50 nummer i året, gir en løpende presentasjon av hovedresultater fra all ny statistikk etter hvert som den kommer ut. Et utvalg av den nyeste statistikken er også tilgjengelig på SSB-data i Televerkets videotextjeneste.

2.2.2 Generelle emner, regionalt (01)

Regionalstatistikk

Regionalstatistikken gir datagrunnlaget for regional analyse og planlegging. Arbeidet på dette feltet tar sikte på å forbedre den geografiske oppsplittingen av statistikken, samordne data på tvers av statistikkområdene, utvikle nye presentasjonsformer og forbedre formidlingen til brukerne.

Sentralt i dette arbeidet står en regionalstatistisk database. Denne databasen gir muligheter for direkte oppslag fra eksterne brukere, ved siden av at basen effektiviserer det interne arbeidet med regionalstatistiske publikasjoner og analyser.

Den regionalstatistiske databasen ble i 1990 utvidet og oppdatert slik at den omfatter rundt 150 000 dataelementer pr. kommune fra ulike statistikkområder. I 1990 har det særlig vært arbeidet med å sikre den løpende oppdatering av basen samt øke den inter-

ne bruken. Basen har i løpet av året blitt utnyttet til en rekke spesialoppdrag. Det har vært utført en del utredningsarbeid når det gjelder PC-basert datadistribusjon, både når det gjelder programvare og nye medier som CD-ROM.

Serien Regionalstatistikk hadde ca. 2 700 hefter i betalt abonnement og vel 800 hefter i gratis abonnement, dvs. i gjennomsnitt nærmere 200 hefter pr. fylke. Hovedtyngden av abonnentene er kommuner (57 prosent) og departementer med ytre etater (19 prosent). Rutinene for produksjon er nå godt innarbeidet. Det er nå grunn til å øke markedsføringen til nye brukergrupper og videreutvikling av serien med kart, grafikk og tidsserier. Produksjonen forutsettes i økende grad å bli knyttet til den regionalstatistiske databasen.

I 1990 var det mulig å gi oppdatert grunnkretsstatistikk for nærmere 430 kommuner. Det arbeides med å få kvaliteten god nok til publisering også for de resterende kommunene. Rutinene ble i 1990 lagt om slik at statistikken nå er knyttet til den vanlige befolkningsstatistikken som hentes ut via Det sentrale personregister. Også i 1990 ble det produsert en del bydelsstatistikk for Oslo.

Arbeidet med å tilrettelegge rutiner for kontroll og oppdatering av digitale grenser og produksjon av temakart, spesielt med sikte på folketellingen i 1990, har fortsatt i 1990. Det er innledet et samarbeid med Statens kartverk representert ved Fylkeskartkontoret i Hedmark for å få dette til.

2.3 Naturressurser og naturmiljø (1)

Dette statistikkområdet beskriver forekomster, omfang, uttak og bruk av naturressurser og de virkninger bruk av naturressurser har på miljøforhold som kvalitet av vann og luft. Ressurs- og miljøstatistikken er i stor utstrekning hentet fra ulike områder av næringsstatistikken, men det hentes også inn spesiell statistikk, bl.a. over utslipp til vann og luft og andre forurensninger.

2.3.1 Ressursregnskap og miljøstatistikk (10)

Ressursregnskapet binder sammen informasjon om naturressursene i et system med faste definisjoner og klassifikasjoner. Regnskapet har i prinsippet samme funksjon for dette statistikkområdet som nasjonalregnskapet har for økonomisk statistikk. Ressursregnskapet er en sentral datakilde for ressurs- og miljøpolitikken, og det gir ellers datagrunnlaget for ressurs- og miljøanalyser. Området dekkes av en årlig publikasjon som gir nøkkeltall fra ressursregnskapet og en periodisk publikasjon for miljøstatistikk. Denne publikasjonen gir oversikt over data om naturressurser, forurensning og miljøtilstand i Norge, sammen med analyser av ut-

valgte temaer om naturressurser og forurensninger. Siste miljøstatistikkompodium ble publisert ved årsskiftet 1988/89.

I 1990 ble det utarbeidet ressursregnskap for energi og deler av regnskap for fisk. Av miljøstatistikk ble det laget oversikt over utslipp til luft av viktige forurensningskomponenter (jf. punkt 3.3.1.), og det ble foretatt en utvalgsundersøkelse om "holdninger til miljøproblemer".

Utbygging av framtidig offisiell miljøstatistikk ble tatt opp med sentrale brukere, og Statens forurensningstilsyn har nedfelt ønsket om å styrke samarbeidet med SSB i sin langtidsplan for 1990-93. Følgende foreløpige prioritering er lagt til grunn for utviklingsarbeidet: Miljøtilpasning av sektorstatistikkene, utslippsoversikter, fast avfall, kjemiske stoffer og produkter, miljøverniltak og vannforbruk. I 1989 startet arbeidet med å etablere rutiner for løpende statistikk over utslipp fra kommunale renseanlegg. Arbeidet med å utvikle en overvåkningsmodell for jorderosjon og arealavrenning (jf. punkt 3.3.3) foregår i samarbeid med Jordforsk (Ås) og bygger bl.a. på data fra den årlige jordbruksstatistikken.

SSB deltar aktivt innenfor programmet "Samordning av miljøinformasjon i Norge" og er særlig opptatt av utformingen av en nasjonal referansetjeneste for miljøinformasjon. Samtidig pågår et omfattende internasjonalt miljøstatistisk samarbeid gjennom OECD, ECE og FN, og det blir stadig viktigere å følge med på utviklingsarbeid i EF-regi. SSB arrangerte i mai 1990 det første møtet for en FN-arbeidsgruppe som har hovedansvaret for gjennomføringen av miljøstatistikkprogrammet til UNSO (United Nations Statistical Office).

2.3.2 Energi (12)

Energistatikken gir oppgaver over bl.a. priser på og tilgang og forbruk av energi fordelt på ulike typer energibærere og ulike forbrukergrupper. Det utarbeides årlige energibalanser. I 1991 vil det bli utarbeidet kvartalsvise balanser.

Fjernvarmestatistikken ble i 1990 forbedret og samordnet med Norges Energiverkforbunds undersøkelse. Det utgis en årlig samlepublikasjon (NOS) som dekker feltet. I 1990 ble tabelldelen i publikasjonen gjennomgått og lagt om i samarbeid med Rådgivende utvalg for energistatistikk. Ytterligere forbedringer er planlagt i 1991.

2.4 Sosiodemografiske emner (2)

Dette emneområdet dekker befolkningen og de levekår den lever under. Hovedvekten legges her på de sosiale kår.

2.4.1 Generelle sosiodemografiske emner (20)

En ny levekårsundersøkelse som skal gjennomføres i 1991 ble planlagt i 1990. Utvalget er endret til også å omfatte de eldste. Undersøkelsen inneholder en del spørsmål om husholdningsmedlemmenes arbeidsinnsats over året og om verdi av større formuesgoder som er tatt med i forbindelse med samordningen med Inntekts- og formuesundersøkelsen 1990. I tilknytning til levekårsundersøkelsen gjennomføres også to undersøkelser av enslige forsørgeres og av arbeidsløses levekår.

I 1990 ble det arbeidet med et nytt opplegg og ny organisering av arbeidet med Sosialt utsyn 1993 på grunnlag av erfaringene fra forrige utgave. Arbeidet med Sosialt utsyn -93 vil begynne i 1991.

Tidsskriftet Samfunnsspeilet kom ut med tre nummer i 1990. Det har i 1990 vært arbeidet med å forbedre tidsskriftets layout og utstyr. Det har vært gjennomført noen mindre markedsføringstiltak.

I samarbeid med Sosialdepartementet ble det utgitt en rapport "Utsyn over helsetjenesten" som gir en oversikt over endringer i ressursbruk og aktivitet i helsetjenesten i 1980-årene.

Arbeidet med en likestillingspublikasjon ble avsluttet i 1990. Rapporten "Kvinner og menn i Norge" gir en bred oversikt over hva tilgjengelig statistikk viser og likestillingssituasjonen ved slutten av 1980-årene og utviklingen i likestillingen de senere årene. Rapporten er finansiert av det tidligere Forbruker- og administrasjonsdepartementet.

I 1990 har det videre vært arbeidet med to analyser som ventes avsluttet tidlig i 1991. En analyse av barns og eldres økonomiske levekår, finansiert av NAVF, og en analyse av ulikhet i fordelingen av miljøbelastninger som støy og forurensninger i befolkningen og utviklingen i slike fordelinger på 1980-tallet. Den siste analysen er finansiert av Arbeids- og administrasjonsdepartementet.

2.4.2 Befolkning (21)

Statistikken beskriver befolkningens størrelse og sammensetning, endringsfaktorer og lokalisering. Datagrunnlaget er hentet fra Det sentrale personregister.

I SSB er det utviklet et produksjonssystem som skal sikre en hensiktsmessig kontroll, dokumentasjon og tilrettelegging av dataene. Produksjonssystemet er i 1990 blitt noe endret og utvidet bl.a. for å få med kretsdata og bedre statistikk om barn og familier.

Det utgis nå årlig tre faste publikasjoner i serien befolkningsstatistikk: "Kommunetall" med snarstatistikk for kommuner, "Folkemengd 1. januar" som gir detaljerte fordelinger etter bl.a. alder og kjønn og "Oversikt" som gir hovedtall for hele statistikkområdet. Publiseringen har delvis vært noe forsinket grun-

net nødvendige kontroller og opprettinger, men er i rute igjen ved utgangen av året.

Noe ny statistikk for innvandrere, barn og familier er utarbeidet i løpet av året, og utvikling av denne statistikken vil fortsette, dels ved hjelp av eksterne midler.

I tillegg til publikasjonene spres en økende mengde tall fra befolkningsstatistikken gjennom tabellpakker og spesialoppdrag, bl.a. gjennom regionalstatistisk database. En god del av dette er på disketter til PC. Det er stor pågang etter tall innen dette statistikkområdet fra ulike brukere; det offentlige, forskning, massemedia, næringsliv og enkeltpersoner. Ved slutten av året har det vært betydelig etterspørsel etter de nye befolkningsframskrivingene som ble laget.

2.4.3 Helseforhold og helsetjeneste (22)

Emnegruppen dekker på den ene siden befolkningens helsetilstand, sykdommer og dødsårsaker og på den annen side helsevesenets struktur, ressurser og virksomhet. Det utarbeides tre løpende årspublikasjoner, en om kapasitet og virksomhet ved helseinstitusjonene, en med detaljtabeller over dødsårsaker og en oversiktspublikasjon med utvalgte tabeller fra statistikken på de ulike områdene innen helseforhold og helsetjeneste. I tillegg blir tall for kommunehelsetjenesten inntil videre publisert i serien Rapporter. Fra 1989 blir data om sykehjemmene samlet inn gjennom en egen ny statistikkrutine for institusjoner for eldre. Fra 1990 blir datainnsamlingen for de hjemmebaserte pleie- og omsorgstjenestene også koordinert. Hjemmesykepleien vil gå inn i denne statistikken. Opplegget med utsending av snarstatistikk til fylkesleger, fylkeskommuner og kommuner har fortsatt.

SSB har samarbeidet med Norsk institutt for sykehusforskning (NIS) om å framskaffe anonymiserte individdata for utskrevne pasienter fra somatiske sykehus. Fra 1992 vil SSB overta det fulle ansvaret for denne datainnhentingen. Det er planlagt en egen pasient- og sykdomsstatistikk på grunnlag av disse dataene. Denne vil bli publisert i første halvår 1991.

På oppdrag fra Sosialdepartementet fullføres tidlig i 1991 arbeidet med en ny personell- og utdanningsstatistikk for helse- og sosialsektoren.

Rapportene om helsetilstanden i Norge og utsyn over helsetjenestene ble publisert i 1990.

Samarbeidsprosjektet med Familie- og forbrukerdepartementet om ulykkesdødsfall de siste 30 år vil bli fullført tidlig i 1991.

Et notat som kartlegger aktuelle datakilder for helse- og miljøprosjekter i SSB, og drøfter hvilke analysemuligheter dette gir, vil være klart tidlig i 1991.

2.4.4 Utdanning og skolevesen (23)

Statistikken på dette feltet beskriver befolkning-

ens utdanningsaktiviteter og utdanningsnivå samt utdanningsverkets struktur, virksomhet og utvikling, herunder bruk av ressurser. Feltet blir dekket av tre løpende årspublikasjoner som gir informasjon om grunnskoler, videregående skoler og universiteter og høyskoler. På området voksenopplæring blir det utarbeidet noe statistikk på oppdragsbasis for å dekke departementets behov.

I 1990 er aktualiteten blitt bedret. Det er etablert en god dialog med brukerne og nivået når det gjelder tilrettelegging/presentasjon av data er blitt høynet. Disse forholdene sammenholdt med mer og bedre markedsføring har ført til en økning i etterspørselen etter utdanningsdata. Det er fra brukerhold påpekt behov for mer data om utdanningsøkonomiske forhold. I dag lages det lite slik statistikk. I virksomhetsplanen for 1991 er det planlagt å utarbeide noe statistikk som belyser de økonomiske rammebetingelser i grunnskolesektoren. Innføringen av det nye inntektssystemet for kommunene har økt etterspørselen etter denne type data.

I 1990 ble det for første gang utarbeidet statistikk på grunnlag av det såkalte SASA-systemet som er et administrativt datasystem over lærlinger. Dette har bidratt til en betydelig kvalitetsforbedring av statistikken over elever i videregående utdanning.

I annen halvdel av 1990 startet arbeidet med å lage en historisk utdanningspublikasjon. Gjennom tekst, figurer og tabeller er intensjonen å gi et bilde av hovedtrekkene i utdanningssystemet fra 1950-tallet og fram til i dag. Publikasjonen vil foreligge i løpet av første halvdel av 1991.

Registeret over befolkningens høyeste utdanning (BHU) mangler data om utdanning tatt i utlandet etter 1980. Det er igangsatt et prosjekt med sikte på å ajourføre registeret med disse data. Et prøveprosjekt er gjennomført med tilfredsstillende resultat. Hovedprosjektet vil være ferdig i løpet av mars/april 1991.

2.4.5 Kulturelle forhold, generell tidsbruk, ferie og fritid (24)

Statistikken belyser befolkningens fritidsaktiviteter og det samfunnsmessige engasjement for å støtte opp om disse. Statistikkområdet er lite utviklet og dekkes hovedsakelig av en samlepublikasjon utgitt hvert tredje år med data for det meste innsamlet av andre. Publikasjonen gir bl.a. oversikt over befolkningens besøk på museer og samlinger, bibliotek, konserter, teater, opera og kino, bruk av radio og TV, deltakelse i religiøse møter, idrett etc. Siste utgave ble gitt ut i 1989. Det utgis også årlig statistikk over fag- og forskningsbibliotek, museum og trossamfunn utenfor Den norske kirke.

Kulturstatistikken vil heller ikke bli prioritert i 1991. Det er likevel planlagt å utgi et temahefte hvor

en vil gå noe mer i dybden innenfor et emne. SSB vil også bidra til at en nordiske kulturaktivitetsundersøkelse gjennomføres som planlagt i første halvdel av 1991. Undersøkelsen er et fellesprosjekt i regi av Nordisk utvalg for kultur og massemediakommunikasjon (NUKOM).

Datainnsamlingen til en reisevaneundersøkelse ble foretatt i slutten av året. Den omfatter et utvalg på 40 000 personer bosatt i Oslo og Akershus. En tilsvarende undersøkelse ble gjennomført på samme årstid i 1989. Formålet med undersøkelsene er å belyse reisemønstret blant bosatte i Oslo og Akershus før og etter innføringen av bompengeringen i Oslo. Vegdirektoratet er oppdragsgiver.

Gjennom hele 1990 ble det gjennomført datainnsamling til en ny tidsnytingsundersøkelse med et ordinært utvalg på 5 000 personer. Et tilleggsutvalg på 700 eldre er finansiert av Sosialdepartementet. En NOS-publikasjon fra undersøkelsen vil foreligge i 1991.

2.4.6 Trygdeforhold og trygdevesen (25)

Statistikken belyser virksomheten innen det offentlige trygdesystemet og de grupper i samfunnet som mottar trygd. Det utarbeides periodiske statistikkpublikasjoner for ulike grupper av folketrygdens stønadsmottakere, supplert med analysepublikasjoner som tar opp spesielle problemstillinger.

I 1990 ble fjerde utgave av den periodiske statistikken for uførepensjonister fullført. Arbeidet med annen utgave av den periodiske statistikken for alderspensjonister er i avslutningsfasen, og publikasjonen ventes å foreligge i første kvartal 1991. Arbeidet med en periodisk statistikk for enslige forsørgere er også kommet godt i gang, basert på et opplegg laget i samarbeid med Sosialdepartementet, Familie- og forbrukerdepartementet og Rikstrygdeverket. Også denne statistikken vil foreligge i første halvår 1991.

Arbeidet med de periodiske statistikkene har lagt beslag på det meste av ressursene for 1990. Det er imidlertid utarbeidet et program for 1991 med langt større vekt på analysepreget arbeid. Dette er prosjekter om enslige forsørgeres levekår, om sammensetning og endring i pensjonistbestanden og om ulikhet i fordeling av velferd mellom pensjonister og yrkesaktive.

2.4.7 Sosiale forhold og sosialvesen (26)

Statistikken belyser bl.a. virksomheten til det offentlige sosialvesenet og de grupper i samfunnet som mottar hjelp fra sosialtjenesten.

I 1990 er det foretatt en gjennomgang av publikasjonen om sosialtjenesten i kommunene. Sosialstatistikk 1989 vil inneholde opplysninger om institusjoner for eldre (inkludert sykehjem), for barn og ungdom og for rusmiddelmissbrukere i tillegg til de områdene som tidligere utgaver dekker. Den ferdig trykte

publikasjonen vil foreligge tidlig i 1991. Omarbeidingen har ikke ført til redusert aktualitet.

Den første årgangen av den nye samordnete statistikken over institusjonene innen barnevern, rusmiddel- og eldreomsorg er fullført, og resultatene er publisert i serien Rapporter.

I løpet av 1990 ble det i regi av et samordningsutvalg med representanter fra SSB, Sosialdepartementet, Helsedirektoratet og Kommunenes sentralforbund utviklet et nytt opplegg for statistikk over tjenester for eldre og funksjonshemmede som bor hjemme. Opplegget vil dels gi helt ny statistikk, dels samordne og erstatte statistikk som tidligere er innhentet av kontor for helsestatistikk og kontor for sosialstatistikk i separate rutiner. Første årgang av statistikken blir 1990. På oppdrag fra Sosialdepartementet er det desuten i 1990 satt i gang arbeid med en publikasjon som skal gi data om pleie- og omsorgstjenestene i kommunene. Dette prosjektet avsluttes ved utgangen av første kvartal 1991, og prosjektrapporten vil danne mønster for statistikken som skal presenteres i årene framover.

2.4.8 Rettsforhold og rettsvesen (27)

Emneområdet dekker lovbrudd, straffereaksjoner, fengslinger og forliksrådenes virksomhet. Statistikk over sivilrettslige forhold bortsett fra forliksrådene, er nedlagt fra og med statistikkåret 1990. Publikasjonen Sivilrettsstatistikk ble nedlagt fra og med 1989-årgangen.

Publikasjonen Kriminalstatistikk er blitt vesentlig omarbeidet i løpet av 1990. Det er lagt større vekt på en brukervennlig form med mer omfattende tekst-avsnitt og bruk av grafiske framstillinger. Målsettingen om økt aktualitet ble oppfylt, i det statistikk over ferdig etterforskede forbrytelser og reaksjoner i 1989 ble publisert i Statistisk ukehefte i april 1990.

Planleggingen av ny statistikk over anmeldte lovbrudd og over fengslinger, basert på opplysninger fra politiets EDB-system, ble påbegynt mot slutten av 1990. Første årgang vil bli 1990, og resultatene ventes å foreligge sommeren 1991. Da vil behovet for statistikk over den registrerte kriminaliteten være godt dekket. I løpet av 1991 vil SSB også kunne presentere nye tall om viktige deler av den faktiske kriminaliteten, ved at Levekårsundersøkelsen registrerer folks ut-satthet for vold, tyveri og skadeverk.

2.5 Sosioøkonomiske emner (3)

Også dette emneområdet behandler befolkningen og dens levekår, men her legges hovedvekten på de økonomiske forhold.

2.5.1 Folketelling (31)

Folke- og boligtellingsen 1990 gjennomføres som en fullstendig telling for kommuner med mindre enn 6 000 innbyggere. For større kommuner vil en kombinere opplysninger fra ulike administrative registre med opplysninger fra et utvalg på om lag 10 prosent av kommunenes husholdninger. Kommuner med 6 000 eller flere innbyggere, som ønsket statistikk for alle innbyggere i kommunen, har kunnet få dette mot at kommunen selv betalte kostnadene som ikke ble dekket over folketellingens eget budsjett. Sju kommuner har nyttet dette tilbudet.

I 1990 ble tellingens faglige innhold endelig fastlagt av SSB etter at uttalelser fra en rekke statistikkbrukere var innhentet. Videre ble arbeidet med de ulike praktiske og tekniske løsninger knyttet til gjennomføringen av tellingen avsluttet. Dette gjelder utforming av blankettene, rettledningsbrosjyre og opplegg for trykking av disse samt løsningene for maskinell preprinting og pakking, optisk lesing og bearbeiding, uttak og lagring av data.

Folke- og bolig telling 1990 gjennomføres med hjemmel i den nye statistikkloven. Folketellingens videre behandlet og godkjent av Datatilsynet og dets styre. I 1990 ble tellingens informasjonsopplegg fastlagt. Et opplegg som ble gjennomført etter planen, med bred og positiv omtale i aviser, TV og radio.

I samband med tellingstidspunktet 3. november 1990 var det åpnet såkalt grønn linje for oppgavegivere som trengte hjelp til utfyllingen. Om lag 13 000 samtaler ble betjent av SSB i løpet av 2-3 uker.

Svarinngangen har vært dårligere enn forventet. Vel 200 000 personer, eller ca. 20 prosent, har ikke returnert skjemaet. Dette innebærer at arbeidet med oppfølgingen av manglende skjema vil bli mer omfattende enn forutsatt og kan føre til forsinkelser i resultatformidlingen.

I samband med registerarbeidet på sysselsettingsdelen foretar SSB en løpende kvalitetsvurdering av utviklingen i Arbeidsgiver-/arbeidstakerregisteret. Resultatene er tilfredsstillende med tanke på den bruken av registeret som folketellingens skal gjøre.

Trass i bruk av utvalg og administrative registre, er dette et stort prosjekt som bl.a. skal behandle skje-maopplysninger fra nær 1 mill. oppgavegivere. De totale kostnader vil bli vel 60 mill. 1990 kroner, mens en telling etter det tradisjonelle opplegg ville ha kostet nær 100 mill. kroner.

2.5.2 Arbeidskraft (32)

Dette statistikkfeltet gir informasjon om sysselsetting og arbeidsledighet. Det gis ut en årlig publikasjon som inneholder statistikk utarbeidet av SSB og Arbeidsdirektoratet.

Arbeidskraftundersøkelsene (AKU) som i 1990 bygget på intervju av ca. 21 000 personer hvert kvartal, gir datagrunnlaget for en kvartalsvis statistikk over utviklingen på arbeidsmarkedet. I 1990 har SSB opprettholdt en produksjonstid på 5 uker og gjennomført tiltak som har gitt en viss reduksjon i frafallet. Etter tilbud fra SSB har en rekke sentrale brukere meldt interesse for kjøp av et utvidet tabellsett hvert kvartal. Dette vil starte i 1991. Det har i 1990 ellers vært arbeidet en del med dokumentasjon og mindre analyser av tallene.

Arbeidstakerstatistikken bygger på data hentet fra Arbeidsgiver-/arbeidstakerregisteret som Rikstrygdeverket administrerer. Statistikken er en totaltelling som supplerer AKU ved at det kan gis tall på et mye mer detaljert nivå. Publiseringen av tall skjer i to serier. For det første har det siden 1984 vært publisert tall etter arbeidsstedskommune for utvalgte næringer. De siste årene har statistikken blitt utvidet med en ny hovednæring hvert år. I 1990 kom næringen Varehandel, hotell- og restaurantdrift med i statistikken og i 1991 vil næringen Transport, lagring, post og telekommunikasjoner også bli dekket. Det gjenstår da bare to hovednæringer for å kunne gi en fullstendig statistikk for alle lønnstakere (Primærnæringer og Offentlig, sosial og privat tjenesteyting). På grunn av feil og mangler i registergrunnlaget krever denne publiseringsserien en god del ressurser. Den andre publiseringsserien gir fordeling etter bostedskommune og demografiske variable. Her kan statistikken publiseres uten større kontrollarbeid. Publiseringen startet i 1990 med tilbakegående tall til 1985.

For å bli en fullstendig sysselsettingsstatistikk må registerstatistikken også gi tall for selvstendig næringsdrivende. Arbeidet med å få inkludert disse fortsatte i 1990. Planen er at det skal være ferdig et opplegg for dette ved utgangen av 1991 til bruk i Folketellinga 1990.

Salget av tabeller fra arbeidstakerstatistikken har økt kraftig i 1990. Det pågår arbeid med å utnytte statistikken til å gi tall for utenlandske statsborgere.

2.5.3 Lønn(33)

Statistikken gir informasjon om lønnsforholdene i de viktigste næringer og er av særlig betydning som bakgrunnsmateriale for tariffforhandlingene mellom arbeidstakere og næringslivets organisasjoner. I 1990 ble det utgitt 10 publikasjoner med lønnsstatistikk for ulike grupper av lønnstakere, og én oversiktspublikasjon med de viktigste hovedtall. Fra 1991 (statistikken for 1990) vil publikasjonene med detaljert statistikk for de enkelte grupper utgå, samtidig som det vil bli arbeidet med en utviding og forbedring av oversiktspublikasjonen. Fra og med statistikken for 1990 er videre omfanget av enkelte av de årlige lønnsstatistikker redu-

sert. Det vil i 1991 bli arbeidet med planer for periodiske undersøkelser på noen av de områder som er kuttet ut. Slike undersøkelser vil imidlertid kreve ekstern finansiering. Resultatene fra lønnstillingen for 3. kvartal 1990 for arbeidere i oljeutvinning, bergverksdrift og industri vil foreligge sommeren 1990.

2.5.4 Personlig inntekt og formue (34)

Statistikkområdet belyser endringer i inntektsnivå og inntekts- og formuesfordelinger for personer og husholdninger og er også et viktig datagrunnlag for SSBs skattemodeller og for vurderinger knyttet til endringer i skattesystemet. Statistikken er basert på årlige utvalgsundersøkelser og på opplysninger fra ulike registre.

Det ble i 1990 samlet inn data til den sjette i rekken av årlige inntekts- og formuesundersøkelser som nå er gjennomført for årene 1984 til 1989. En del av utvalget utgjør et panel (de samme personene hvert år) som foruten for de fire siste årene også inngår i utvalget til de tidligere treårige undersøkelsene for 1982 og 1979.

Som et prøveprosjekt ble det i 1990 gjennomført en intervjuundersøkelse knyttet til inntekts- og formuesundersøkelsen for å skaffe bedre opplysninger om arbeidstid og realkapital i husholdningssektoren. Resultater fra intervjuet vil bli publisert i 1991.

Resultatene fra inntekts- og formuesundersøkelsene er innarbeidet i samme publikasjon. Statistikken for 1988 er ferdig og forventes ferdig trykt i januar 1991. For senere år vil denne publikasjonen komme annet hvert år. I de mellomliggende årene vil publikasjonen Lønninger og inntekter, der det bl.a. legges mer vekt på tidsserier, bli utgitt.

Statistikkområdet omfatter også skattestatistikk for personlige skattytere, inklusive statistikk over den inntekt og formue som ligger til grunn for skatteberegningene. Det er i løpet av 1990 gjennomført betydelige metodiske og tekniske forbedringer av deler av denne statistikken og også tilrettelagt nytt grunnlagsmateriale, bl.a. data på krets nivå og opplysninger om utdanning. På området er en ny publikasjon under utarbeidning. Den ventes ferdig trykt i første kvartal 1991.

2.5.5 Personlig forbruk (35)

Den løpende forbruksundersøkelsen gir informasjon om det personlige forbruk, mens konsumprisindeksen gir opplysninger om prisnivå og prisendringer for forbruksgoder. Årlige forbruksundersøkelser har vært utført siden 1973. Resultatet av undersøkelsene nyttes bl.a. for årlig ajourføring av vektgrunnlaget for konsumprisindeksen. For dette bruk nytter en sammenveide forbrukstall for de tre siste år. En NOS-publikasjon basert på Forbruksundersøkelsen 1986-1988 ble gitt ut i 1990. Publikasjonen er lagt vesentlig om og

forenklet. Spørsmålet om å legge om undersøkelsene fra årlige til periodiske er under utredning.

En intern arbeidsgruppe har vurdert muligheten for å gå over til bruk av nasjonalregnskapets tall for det private konsum som et framtidig vektgrunnlag i konsumprisindeksen. Arbeidsgruppen stilte seg positiv til en slik overgang, men betonte at et slikt arbeid bør avvende slutføringen av nasjonalregnskapets hovedrevisjon for det private konsum.

Det er videre startet en utredning der en tar sikte på å gjennomgå behandlingen av boligkomponenten i konsumprisindeksen.

2.5.6 Boliger og boforhold (36)

Mest utførlig informasjon om boliger og boforhold gis i resultatene fra de 10-årige folke- og bolig-tellinger. Fra tid til annen foretas det også spesielle boforholdsundersøkelser på intervjubasis. En slik undersøkelse ble gjennomført i 1988 etter oppdrag fra Kommunal- og arbeidsdepartementet. Resultatene vil bli offentliggjort i 1990. Ellers utarbeides det løpende statistikk over boutgifter, fullførte boligbygg og byggekostnader.

2.6 Næringsøkonomiske emner (4)

Dette emneområdet dekker økonomisk statistikk knyttet til næringsvirksomhet.

2.6.1 Generelle næringsøkonomiske emner (40)

Emnefeltet omfatter økonomisk statistikk som i prinsippet dekker alle næringer.

Skattestatistikk for selskaper (etterskuddspliktige) bygger på Skattedirektoratets etterskuddsregister. Hovedtall er hittil publisert årlig i Statistisk ukehefte og i publikasjonen Oversikt over skatteligningen. Fra 1991 vil resultatene bare bli publisert i ukeheftet. På grunn av store praktiske problemer har SSB i 1990 ikke tilordnet foretaksnummer og dermed heller ikke næringskode til statistikken for etterskuddspliktige. Senere, når nytt foretaksnummersystemet er tatt i bruk i Skattedirektoratets etterskuddsregister, vil næringskode og andre registeropplysninger igjen kunne inngå i statistikken.

Aksjestatistikk for 1988 ble ikke publisert i 1990. Statistikken for 1988 og 1989 over selskapers aksjekapital i pålydende verdi og i markedsverdi samt utbetalt utbytte vil bli publisert tidlig i 1991. Tilsvarende tall, basert på Skattedirektoratets aksjeregister og årsberetninger fra Oslo, Bergen og Trondheim børs, er tidligere publisert for 1984-1987.

Inntekts- og formuesundersøkelsen for selskaper 1988 (treårlig utvalgsundersøkelse) ble fullført i 1990 med publisering i Statistisk ukehefte. Undersøkelsen

ble basert på selvangivelsesdata. Som ved den forrige undersøkelsen (1985) er det også innhentet regnskapsopplysninger for selskapene i utvalget. For 1988-undersøkelsen ble det videre for første gang også innhentet saldoopplysninger. Resultatene fra saldoundersøkelsen ble publisert i 1990, mens regnskapsstatistikken ikke vil være klar for publisering før tidlig i 1991. Undersøkelsen gir viktige grunnlagsdata for nasjonalregnskapets inntekts- og kapitalregnskap, og gir et vesentlig vurderingsgrunnlag for Finansdepartementets arbeid med å vurdere selskapsbeskatningen.

Det gjennomføres årlig en inntekts- og formuesundersøkelse for selskaper skattlagt etter petroleums-skatteloven. Resultatene publiseres i Statistisk ukehefte.

2.6.2 Jordbruk, skogbruk, jakt, fiske og fangst (41)

Landbruksstatistikken består av 10-årige fullstendige tellinger og statistikk som belyser den løpende utviklingen innen områdene jordbruk, skogbruk og jakt. Det meste av den løpende statistikken er årlig, og bygger for en stor del på administrative data fra Landbruksdepartementet og Direktoratet for naturforvaltning.

Det ble i 1989 holdt fullstendig landbrukstelling. Bearbeiding av skjemaene ble i det vesentlige fullført i 1990. Publisering av fylkesvise resultater startet i februar, og i november ble foreløpige resultater for hele landet publisert. I 1990 ble det, med bakgrunn i Landbrukstelling 1989, trukket et nytt utvalg av landbruks-eiendommer. Dette utvalget skal nyttes for statistiske undersøkelser de nærmeste årene. I 1990 ble det hentet inn opplysninger om arbeidskraft i landbruket.

Landbruksdepartementet er i ferd med å bygge opp et skogsveiarkiv på EDB ved hvert fylkeslandbrukskontor. For fylkene Østfold, Oppland og Buskerud bygger veistatistikken i 1990 på data fra disse arkivene.

Fiskeristatistikken består av to hovedområder, fangststatistikk over fiske i saltvann og statistikk over oppdrett av fisk. Statistikken er årlig og bygger i første rekke på administrative data fra Fiskeridirektoratet.

I tillegg hentes det inn opplysninger om elvefiske etter laks og sjøaure.

Statistikk over eiendomsomsetning omfatter hjemmelsoverganger og inngåing av feste/festeoverganger samt den samlede verdi av omsetningene. Alle typer fast eiendom er med, slik som bolig-, fritids- og landbrukseiendommer mv. Nye standardblanketter til bruk ved tinglysing av eierskifte og feste ble tatt i bruk 1. juli 1990. Dette vil forbedre statistikkgrunnlaget.

Etterspørselen etter statistikk over forurensninger fra landbruket er økende. I 1989 ble det innledet samarbeid med Landbruksdepartementet og Statens foru-

rensningstilsyn med tanke på videre tilrettelegging av statistikk til miljøformål. Historiske data er nyttet til å belyse endringer i jordbrukets forurensningspotensiale. Dette prosjektet ble avsluttet i 1990.

Det ble i 1990 utarbeidet følgende publikasjoner: Jordbruksstatistikk, Skogbruksstatistikk, Skogavvirkning, Jaktstatistikk, Fiskeristatistikk og Fiske og oppdrett av laks mv. I tillegg ble det i serien Rapporter utgitt Totalregnskap for fiske- og fangstnæringen. Videre er det gitt ut en rekke meldinger i seriene Aktuell statistikk, Statistisk ukehefte og Regionalstatistikk.

Jordbruks- og fiskeristatistikken har særlig betydning for politiske beslutninger. Inntektsoppgjørene for disse næringene er viktig i denne sammenheng.

2.6.3 Oljeutvinning, bergverk, industri og kraftforsyning (42)

Disse næringsområdene dekkes av fire årlige publikasjoner; en for kraftforsyning, to for industri og en felles regnskapspublikasjon for industri og varehandel. Det blir også utarbeidet en kvartalsvis publikasjon som belyser olje- og gassvirksomheten.

Det ble i 1990 gjennomført en undersøkelse om immaterielle investeringer i industrien. Resultatene vil bli publisert i 1991. Prosjektet finansieres delvis med eksterne midler.

Arbeidet med en tidsseriebase for industristatistikken vil bli videreført i 1991. Databasen vil bl.a. dekke behovet for mikrodata til forskningsformål.

Det er nedsatt et internt utvalg i SSB som skal gjennomgå og vurdere statistikk og statistikkbehov for industrisektoren og komme med forslag til endringer. En rapport vil foreligge tidlig i 1991.

2.6.4 Bygge- og anleggsvirksomhet (43)

Innen dette emneområdet gis det ut to årlige publikasjoner, en bygge- og anleggsstatistikk og en byggearealstatistikk. For byggearealstatistikken publiseres det i tillegg både måneds- og kvartalsstatistikk. Det er etablert en abonnementsordning for en kvartalspublikasjon som har om lag 600 abonnenter. Videre utgis det hvert kvartal en ordrestatistikk for bygge- og anleggsbedrifter og ferdighusbedrifter.

Byggekostnadsindeksen omfatter boliger, veianlegg og kraftanlegg. Abonnementsordningen på byggekostnadsindeksen for boliger har nå om lag 4 000 abonnenter. Vektgrunnlaget og representantvarer i denne indeksen ble fornyet i 1990. I 1991 vil vekter og representantvarer i indeksen for veianlegg bli revurdert.

Statistikk over rehabilitering og vedlikehold av bygninger for 1988 ble publisert i 1990. Den vanskelige situasjonen i byggebransjen med lite nybygging har fått både offentlige etater og byggebransjen til å inter-

essere seg spesielt for rehabilitering av eksisterende boligmasse.

SSB har i høst startet publiseringen av en kvartalsvis prisindeks for nye, frittliggende eneboliger. Prisgrunnlaget måles eksklusiv tomtekostnader, kommunale tilknytningsavgifter, gebyrer og byggelånsrenter. Til forskjell fra byggekostnadsindeksen måler prisindeksen prisendringer på det ferdige produktet inklusiv fortjeneste og prisendringer som skyldes endret produktivitet. Indeksen finansieres av Norges Forsikringsforbund.

2.6.5 Utenrikshandel (44)

Statistikkfeltet dekkes av tre årlige publikasjoner og dessuten løpende månedsstatistikk. Månedshefte for utenrikshandel inneholder hovedtall for de siste 2-3 årene i tillegg til nye månedstall. Datagrunnlaget er i det vesentligste tolldeklarasjoner som innkreves av tollmyndighetene. Statistikken som er en av hjørnestenene i den økonomiske statistikken, har viktige brukergrupper både innen næringslivet, det offentlige og også internasjonalt.

I 1990 er det arbeidet videre med forbedringer av rutiner og tekniske løsninger innen statistikkområdet med sikte på å forbedre datatilgjengeligheten og kundetjenesten. Ved utgangen av året er det foreløpig bare fagkontoret som er brukere av databasen.

Det er i 1990 blitt utført arbeid med sikte på forbedring av indeksene over utenrikshandelen ved å utnytte prismaterialet fra prisindeksen for førstegangsomsetning innenlands. Dette arbeidet vil bli videreført i 1991.

Omfanget av tolldeklarerer via TVINN (Tollvesenets edb-baserte deklarasjonssystem) har økt i omfang, særlig de aller siste månedene i 1990, men ligger likevel betydelig lavere enn planlagt.

2.6.6 Varehandel (45)

Det utgis to årlige publikasjoner på området. En publikasjon belyser omsetning og sysselsetting, mens den andre gir regnskapstall (fellespublikasjon for industri og varehandel). I tillegg publiseres det månedsstatistikk for detaljomsetningen og kvartalsstatistikk for engrosomsetningen. Arbeid med vurdering av beregningsopplegg og utvalgstrekk for engrosprisindeksen med sikte på omlegging vil bli videreført i 1991.

Resultater fra en avanseundersøkelse for detaljhandel ble publisert i 1990. Avanseundersøkelser vil forbedre nasjonalregnskapsberegningene for varehandel.

Emneområdet dekker også den månedlige prisindeks for førstegangsomsetning innenlands (tidligere engrosprisstatistikken). Arbeidet med omleggingen av denne statistikken, inklusive vekter, pågår og arbeidet

planlegges avsluttet i 1991. Statistikken vil i den forbindelse gå over til kvartalsvis publisering.

Det er nedsatt et internt utvalg i SSB som skal gjennomgå og vurdere statistikk og statistikkbehov for varehandelssektoren og komme med forslag til endringer. En rapport vil foreligge tidlig i 1991.

2.6.7 Samferdsel og reiseliv (46)

Statistikken dekker områdene utenriks sjøfart, reiseliv og innenlandsk samferdsel. Det utarbeides fire årlige publikasjoner på området. Publikasjonene belyser sjøfart, reiseliv og veitrafikkulykker. Dessuten lages det en samlepublikasjon for samferdselsstatistikk.

Et nytt opplegg for statistikk over norske skips anløp av utenlandske havner ble utarbeidet i 1990, og vil bli gjennomført i 1991 på grunnlag av ekstern finansiering. Hovedresultater fra en undersøkelse av lastebilenes transportytelser i 1988 ble publisert i 1990. Mer fullstendige resultater vil bli gitt i en egen publikasjon tidlig i 1991. I tilknytning til den løpende statistikken over veitrafikkulykker er det fra 1990 i samarbeid med Transportøkonomisk institutt også gitt ut kvartalsvise oversikter over utviklingen i ulykkesrisikoen. På oppdrag fra Norsk Hotell- og Restaurantforbund (NHRF) blir det nå utarbeidet en månedlig rapport over utviklingen i hotellovernattingene. Denne distribueres av NHRF gjennom en abonnementsordning. På oppdrag fra Næringsdepartementet ble det i 1990 satt i gang et arbeid med å utvikle nye regionaliseringskriterier for reiselivsstatistikken og en mer omfattende typologi for overnattingsbedriftene. Næringsdepartementet finansierer også en analyse av hovedtrekkene i utviklingen av norsk reiselivsnæring i perioden 1950-89. Resultatene av dette arbeidet vil bli publisert tidlig i 1991.

I 1990 ble publikasjonene Sjøfart og Reiselivsstatistikk gitt en mer leservennlig utforming, bl.a. med mer omfattende bruk av grafikk i resultatpresentasjonen. Dette arbeidet vil bli fortsatt i 1991 og vil da også omfatte publikasjonen Samferdselsstatistikk.

I 1991 vil det ellers bli arbeidet videre med utbyggingen av den økonomiske statistikken på området. Dessuten vil det bli satt i gang et prosjekt for å forbedre miljøstatistikken for samferdselssektoren. Videre vil det bli satt ned arbeidsgrupper der SSB sammen med de viktigste brukerne skal kartlegge behov og muligheter for et bedre statistikk-system for innenlandsk transport av personer og gods.

2.6.8 Tjenesteyting (47)

I de senere år er statistikken som belyser de tjenesteytende næringer blitt utvidet. Det utarbeides årlig statistikk for eiendomsdrift, forretningsmessig tjenesteyting, renovasjon og rengjøring og reparasjon av kjøretøyer, husholdningsapparater mv. For 1991 er

planen å utvide statistikken med viktige næringsgrupper som ikke er dekket med årlig økonomisk statistikk.

De tjenesteytende næringene har de senere år hatt en meget sterk vekst. På bakgrunn av dette er statistikkområdet fremdeles for dårlig utbygd. For å imøtekomme dette ble det i 1988 igangsatt innhenting av kvartalsoppgaver over omsetning og sysselsetting for forretningsmessig tjenesteyting. Beregning av kvartalsstatistikk/omsetningsindeks vil bli ferdig utredet i 1991. Det er også behov for prisstatistikk for forretningsmessig tjenesteyting, bl.a. for å kunne vurdere endring i volum. Det vil bli vurdert om regnskapsopplysninger bør brukes som datagrunnlag for utbygging av statistikkområdet.

2.7 Samfunnsøkonomiske emner (5)

Dette emneområdet omfatter økonomisk statistikk over virksomhet og forhold som vedrører hele samfunnsøkonomien.

2.7.1 Nasjonalregnskap og andre generelle samfunnsøkonomiske emner (50)

Nasjonalregnskapet binder sammen den økonomiske statistikken i et konsistent og integrert system med standardiserte begreper, definisjoner og klassifikasjoner. Regnskapets datainnhold er en sentral informasjonskilde for økonomisk politikk og dessuten det viktigste datagrunnlag for makroøkonomisk analyse.

Hovedpresentasjonen av nasjonalregnskapsdata skjer i den årlige publikasjonen Nasjonalregnskapsstatistikk. Denne gir i detaljerte tabeller tidsserier for en 10-årsperiode, i enkelte sammenhenger helt tilbake til 1930. Det er også tatt med et utvalg av internasjonale nasjonalregnskapstall. Det tekstlige innslaget er omfattende. Nasjonalregnskapstall ble også presentert i andre sammenhenger i 1990. Månedlig utenriksregnskap, kvartalsvise nasjonalregnskapstall og foreløpige tall fra årlig nasjonalregnskap ble publisert i Økonomiske analyser, Statistisk månedshefte og Statistisk ukehefte. Nasjonalregnskapet inneholder imidlertid mer informasjon enn det som publiseres. Dette gjelder bl.a. tall for mer detaljert spesifiserte sektorer og informasjon om tilgang og anvendelse av de enkelte varer. I 1990 ble det konstruert et nytt system for beregning av tall for kryssleveringer mellom næringene, kryssløpstabeller. Spesialutkjøringer av slike opplysninger utføres på oppdrag.

En omfattede hovedrevisjon av nasjonalregnskapet ble i 1990 for alvor satt på programmet. En gjennomføringsplan ble utarbeidet og vedtatt der et hovedaspekt er delpublisering av revisjonsresultater etter hvert som de foreligger. Revisjonsprosjektet vil omfatte både en gjennomgang og justering av de his-

toriske tidsseriene og en oppdatering av systemet i tråd med nye anbefalinger fra FN. Videre vil det bli foretatt endringer i nasjonalregnskapets kontoplan på bakgrunn av nye internasjonale nærings- og produktklassifikasjoner.

2.7.2 Offentlig forvaltning (51)

Emneområdet omfatter regnskapsstatistikk, dvs. statistikk for utgifter, inntekter og finansielle balanser for de offentlige forvaltningssektorer (stats-, trygde- og kommuneforvaltningen). Statistikken gir grunnlag for å vurdere de virkninger det offentliges transaksjoner har på resten av økonomien og har stor interesse som bakgrunn for finanspolitikken. Statistikken sier imidlertid lite om den produksjon som foregår i ulike deler av offentlig forvaltning og kan dermed bare i begrenset grad brukes som grunnlag for å vurdere produktiviteten.

Hovedtall publiseres løpende i Statistisk ukehefte, mens detaljerte oversikter publiseres i en årlig oversiktspublikasjon over skatteligningen og en årlig publikasjon med struktur- og nøkkeltall for kommunenes og fylkeskommunenes økonomi. Oversiktspublikasjonen for skatteligningen vil utgå fra og med 1991, men det vil bli publisert mer detaljerte tall i Statistisk ukehefte og i Regionalstatistikk. Publikasjonen De offentlige sektors finanser, som tidligere ble planlagt å være en toårlig publikasjon, ble sist utgitt høsten 1989 med tall for perioden 1983-1988. Det vil imidlertid ikke bli utgitt noen ny utgave i 1991. Arbeidet med en rapport med hovedtall for offentlig forvaltning i 1980-årene er blitt forsinket og er nå planlagt utgitt i 1. halvår 1991.

Rundt halvparten av landets kommuner og fylkeskommuner betaler for å få tilsendt årlige regnskapsanalysestabeller, som bl.a. gir grunnlag for sammenligning av utvikling i egen kommune med gjennomsnittet for ulike kommunegrupper. I tillegg til publikasjonen spres en økende mengde data på diskett og papir, ved spesialoppdrag levert fra database for kommunal økonomi.

Korttidsstatistikken for staten og kommunene til bruk for konsum- og investeringsanslag i det kvartalsvise nasjonalregnskapet er i løpende drift. Både for stats- og kommuneforvaltningen er det ønsket om utviding av statistikken til også å omfatte kvartalsvise finansielle balanser.

Månedssstatistikken over innbetalt og fordelt skatt er særlig viktig for Finansdepartementet som grunnlag for den løpende vurdering av skatteanslagene.

2.7.3 Finansinstitusjoner, penger og kreditt (52)

Emneområdet omfatter foruten regnskapsstatistikk for ulike grupper av finansinstitusjoner også

virksomheten i obligasjons-, aksje- og sertifikatmarkedet, samt Norges fordringer og gjeld overfor utlandet og statistikk over åpnede konkurser. Statistikken er derfor viktig som bakgrunn for penge- og kredittpolitikken. Emneområdet skal dessuten dekkes av en statistikk som viser avstemte finansielle balanser for alle sektorer i økonomien. Vanskelige ressursforhold og vansker med grunnlagsdataene, har imidlertid medført framdriftsproblemer for dette prosjektet. Det tas nå imidlertid sikte på at balanser for årene 1985-1988 skal foreligge ved utgangen av 1. kvartal 1991 og at det løpende ajourføringsarbeidet deretter skal bedre aktualiteten.

Hovedtyngden av måneds-, kvartal/tertiar- og årsstatistikken for penge- og kredittmarkedet publiseres i heftet "Bank- og kredittstatistikk. Aktuelle tall". I 1990 utkom 35 hefter mot 28 hefter i 1989. Statistikkområdet ble ellers i 1990 dekket av to årspublikasjoner, Fordringer og gjeld overfor utlandet og Lån, obligasjoner, aksjer mv.

Statistikken for forretnings- og sparebanker er fra og med 1987 basert på et databaseopplegg der alle oppgavene blir innhentet i maskinlesbar form og der revisjon av data utføres on-line fra skjermterminal. I 1990 har det vært arbeidet med å forbedre aktualiteten og kvaliteten på statistikkoppgavene og å effektivisere tabellproduksjonen. Arbeidet med tertialresultatregnskapsstatistikk for disse bankene og regnskapsstatistikk for bankenes sikringsfond er påbegynt i 1990. Løpende publisering vil starte våren 1991. I løpet av 1991 vil også enkelte offentlige banker bli lagt inn i databaseopplegget. Med det nye databasesystemet er det etablert et fleksibelt system for uttak av spesial- og analysetabeller for eksterne brukere både på papir og på maskinlesbart medium.

Etter hvert skal også de øvrige deler av kredittmarkedstatistikken legges om etter mønster fra bankstatistikken og samordnes i et felles databaseopplegg for finansstatistikk. I 1990 ble et nytt EDB-opplegg tatt i bruk for revisjon, bearbeiding og publisering av oppgaver fra private pensjonskasser og -fond og for obligasjonsstatistikken. Den sistnevnte statistikken er nå basert på oppgaver fra Verdipapirsentralen. I 1990 startet også arbeidet med en omlegging av opplegget for utarbeiding av statistikken for Norges fordringer og gjeld overfor utlandet. Formålet med omleggingen er bl.a. å bedre aktualiteten på statistikken.

2.7.4 Konjunkturer (emnegruppe 53)

Innen dette emnefeltet utarbeides det månedlige og kvartalsvise statistikker innen næringsområdene bergverksdrift, oljeutvinning, industri og kraftforsyning.

Det utarbeides en månedlig indeks for produksjonen innen disse næringsområdene og kvartalsvise

statistikker over investeringer, lager, ordretilgang og ordreserver. Det lages også et kvartalsvis konjunkturbarometer, som gir et kvalitativt bilde av konjunktursituasjonen basert på næringslivets vurderinger.

Statistikken har sine viktigste brukere innen offentlig administrasjon og næringslivets interesseorganisasjoner. Materialet nyttes på ulike måter i samband med analysevirksomhet. Det har sin viktigste anvendelse knyttet til den løpende overvåking av konjunkturrene.

Den kvartalsvise statistikken for lagerhold i industri- og engroshandelsbedrifter er fra 2. kvartal 1990 nedlagt.

2.8 Samfunnsorganisatoriske emner (6)

Dette området omfatter emner med tilknytning til politikk, administrasjon etc. og er et lite utbygd statistikkområde.

2.8.1 Politiske emner (62)

Valgstatistikken er begrunnet i et behov for å ha en offisiell dokumentasjon av valgresultatet. Statistikken har betydelig allmenn interesse, og brukes konkret blant annet i forbindelse med fordeling av økonomisk støtte til partiene. Periodisk lages det tilleggsundersøkelser for å kartlegge faktorer knyttet til valgdeltakelse og stemmegiving.

Endelige tall fra Stortingsvalget 1989 ble publisert i en egen publikasjon. Det ble også utgitt en publikasjon med resultater fra intervjuundersøkelsen som ble gjennomført i samarbeid med Institutt for samfunnsforskning.

På oppdrag fra Direktoratet for utviklingshjelp ble det i 1990 gjennomført en intervjuundersøkelse om holdninger til norsk utviklingshjelp og kunnskaper om de Forente Nasjoner. En rapport fra undersøkelsen ble utgitt i begynnelsen av 1991.

3 Forskning og analyse

SSBs forskningsvirksomhet er i dag sterkt orientert mot å dekke myndighetenes behov for verktøy i arbeidet med samfunnsplanlegging og politiske beslutninger. Det legges derfor vekt på utvikling og bruk av modeller for bl.a. analyse av den løpende utvikling og av virkningene av alternative politiske tiltak. Virksomheten gjør utstrakt bruk av det datagrunnlag som SSBs dataarkiver og nasjonalregnskapet gir. Dessuten foregår det i noen utstrekning statistisk analysearbeid i forbindelse med SSBs intervjuundersøkelser.

3.1 Økonomisk forskning og analyse

Arbeidet på dette feltet er særlig innrettet mot utvikling og bruk av modeller i tilknytning til offentlig økonomisk planlegging og til analyser av den økonomiske situasjon og utvikling. Arbeidet foregår innen følgende hovedområder.

3.1.1 Økonometrisk metode- og analysearbeid

Økonometriske analyser av mikrodata er et sentralt arbeidsområde og representerer et særdeles viktig kopleingspunkt mellom statistikk og forskning. For å styrke og videreutvikle den økonometriske kompetanse i SSB legges det vekt på å anvende og videreutvikle teori og metoder for estimering av atferdsrelasjoner basert på mikrodata.

Som i tidligere år har det i 1990 vært arbeidet med prosjekter knyttet til analyse av konsum, arbeidstilbud, skatt, utdanningsvalg og inntektsulikhet. Det er gjort en betydelig innsats for å tilrettelegge resultater fra disse prosjektene for internasjonal evaluering og publisering. I analyser av bedriftsdata har innsatsen vært konsentrert om statistiske beskrivelser av produktivitetsvekst og analyser av sammenhengen mellom produktivitetsvekst og FOU-investeringer.

For å styrke økonometrikompetansen har det blitt lagt vekt på å oppnå internasjonale kontakter, spesielt ved universitetsmiljøer i USA. Dette har også resultert i samarbeidsprosjekter. Et annet ledd i arbeidet med å styrke økonometrikompetansen i SSB har vært å gi undervisning og veiledning av doktorgradsstudenter. To personer har tatt Dr.polit-grad i økonometri i 1990.

3.1.2 Offentlig økonomi og arbeidsmarked

Arbeidet med skatteanslag og bistandsoppdrag for Finansdepartementet og Stortinget krevde betydelige ressurser i 1990. Blant annet førte regjeringsskiftet til omfattende arbeid for Stortinget.

Oversiktspublikasjonene Aktuelle skattetall og Skatter og overføringer til private, ble ajourført. I den sistnevnte er det i år innarbeidet et vedlegg som omhandler skattegrunnlagene for beregning av inntektskatter for personer. I Aktuelle skattetall er det innarbeidet noen nye internasjonale oversikter over den skattemessige behandlingen av boliger.

Utviklingen av en ny typehusmodell for bruk på personlig datamaskin (PC), er nå ført fram til en operativ modell. Modellen har fått navnet ODIN. Modellen er tatt i bruk og prøveversjoner er overlevert noen eksterne brukere. Erfaringene med modellen er så langt positive, selv om det gjenstår noe utviklingsarbeid. Styrken med modellen ODIN er at den i stor grad dekker både skatter og overføringer, og at den kan kjøres på standard PC.

Modellen LOTTE som mikrosimulerer skatter og disponibel inntekt på et representativt utvalg av befolkningen, er nå i bruk, selv om modellens potensiale ennå ikke fullt ut utnyttes. Det arbeides med å forbedre de statistiske metoder slik at resultatene blir mer presise. Arbeidet er startet med et prosjekt som skal knytte en forbindelse mellom Inntekts- og kapitalregnskapet i nasjonalregnskapet (IR), og det inntekts- og skatteregnskap for husholdningene som LOTTE bygger på.

Det siste året har den tidligere typehusmodellen for beregning av fordelingsvirkninger av indirekte skatter (INSIDENS) ikke vært operasjonell. For å tilfredsstille beregningsbehov fra eksterne brukere, er det utarbeidet et midlertidig beregningsopplegg basert på data fra forbruksundersøkelsen. Arbeidet med en økonometrisk modell for sparing og finansiell atferd er videreført.

Arbeidet med studier av bedriftsskatter er ført videre. Det etableres nå et datamateriale som kan belyse samspillet mellom bedriftenes beskatning, aksjeutbyttepolitikk og aksjonærenes inntekts- og skatteforhold.

Modellen MAKKO for kommunal økonomi er videreutviklet. Modellen bygger på en oppdeling av kommunal aktivitet i sektorer som retter sine tjenester mot ulike befolkningsgrupper, barn, ungdom etc. For hver sektor er det estimert størrelser som beskriver hvor mange som mottar tjenesten (dekkningsgrad) og ressursinnsatsen pr. klient (standard). Modellen har blitt brukt til å belyse virkninger av befolkningsutviklingen og endret alderssammensetning, blant annet for regjeringens "Omsorgsutvalg". Modellen blir brukt i samspill med makromodellene MODAG og MSG.

Arbeidet med mikrosimuleringsmodellen for utdanning og arbeidstilbud (MOSART), er nå ført fram til en operativ modell. De første framskrivninger er publisert og presentert for brukere. Vi har startet planarbeidet med en viderføring av denne modellen, slik at en fullt ut kan utnytte modellens egenskaper. Det arbeides nå med å trekke inn uførestatus og inntekt. Modellen kan da brukes til simulering av både uføretrygd og alderstrygd. Modellen vil også danne basis for videre demografisk arbeid med en husholdningsmodell.

Arbeidet med en økonometrisk modell for flaskehalsen i arbeidsmarkedet, som henger sammen med at utdanningsfordelingen i befolkningen ikke passer til produksjonsstrukturen i økonomien, er ført videre. I siste del av prosjektet, som vil gå inn i 1991, vil det bli arbeidet med den empiriske delen.

3.1.3 Makroøkonomisk analyse

Utvikling og bruk av de makroøkonomiske modellene MODAG og KVARTS fortsatte i 1990. Nasjonalbudsjettmodellen MODIS V ble nedlagt i 1990 og

MODAG vil heretter også dekke de behov Finansdepartementet har fått dekket ved bruk av MODIS.

Dette gir en rasjonaliseringsgevinst både for SSB og for Finansdepartementet. KVARTS og MODAG ble som vanlig oppdatert med nytt basisår og alle økonometriske parametre ble reestimert slik at en får tatt hensyn til de siste revisjoner av nasjonalregnskapstallene i tillegg til ett nytt år. Alle økonometriske restledd er eksplisitt representert i modellene og historiske tall for slike finnes i databankene.

Strukturen i KVARTS har ikke endret seg mye de siste par årene. MODAG har derimot fått innarbeidet en rekke nye relasjoner i 1990 samtidig som en har respesifisert modellen på flere punkter. For det første er offentlige overføringer til husholdninger nå i hovedsak bestemt i modellen, mens de tidligere måtte anslås av modellbrukeren. For det andre er de fleste nominelle rentesatser endogenisert slik at endringer i innenlandsk inflasjon og driftsbalanse slår ut i endringer i norsk rentenivå for gitte utenlandsrenter. For det tredje er større deler av bedriftenes vareinnsatsbruk nå bestemt gjennom relasjoner hvor relative faktorpriser, kapitalbeholdning o.l. inngår. På denne måten er behandlingen av faktoreterspørselen i modellen blitt mer tilfredsstillende selv om det fortsatt gjenstår mange uløste oppgaver på dette felt. For det fjerde er behandlingen av husholdningenes tilpasning av konsum og boliginvesteringer endret helt. Særlig viktig er det at en nå har en langt mer tilfredsstillende modellering av skillet mellom varige og ikke-varige konsumgoder enn hva tilfellet har vært i tidligere modellversjoner. Denne endringen er også innarbeidet i KVARTS. Når det gjelder mindre respesifiseringer av MODAG har det først og fremst skjedd ved reestimering av sysselsettingsrelasjonene og investeringsrelasjonene.

MODAG har i 1990 dels vært brukt internt for å vurdere og teste modellens egenskaper på bakgrunn av alle de endringer som har skjedd med modellen siste året, dels har modellen vært brukt intensivt i forbindelse med det såkalte KLØKT-prosjektet. Dette prosjektet som i visse henseender er en oppfølging av SIMEN-prosjektet i 1989, analyserer tiltak på nasjonal og internasjonal basis for å bedre klimaforholdene nasjonalt og globalt. I tillegg er modellen brukt en god del til mindre oppdrag for eksterne brukere mot betaling hvor fokus i hovedsak enten er framskrivninger på mellomlang sikt eller analyser av endringer i økonomisk politikk eller internasjonale forhold.

KVARTS-modellen brukes bare av SSB. I 1990 har en kommet et godt stykke videre i bruk av modellen i tilknytning til utarbeidelse av konjunkturoversiktene som publiseres hvert kvartal (se avsnitt 3.1.4). Bruk av modellen i forbindelse med arbeidet i Det tekniske beregningsutvalg for inntektsoppgjørene har kommet inn i mer faste former enn før og gjør at det

nå normalt vil foreligge en løpende oppdatert referansebane for kvartalsutviklingen i norsk økonomi de nærmeste par årene. Med utgangspunkt i en slik bane ble det i september utført en konsekvensanalyse av de da høye oljeprisene for prisutviklingen i tiden framover.

3.1.4 Konjunkturanalyse

Opplegget og gjennomføringen av konjunkturanalysene fulgte i hovedsak samme mønster som i 1989 da opplegget ble lagt om. Vi har i 1990 lyktes med å integrere framskrivninger av konjunkturforløpet ved hjelp av KVARTS-modellen i langt større grad enn tidligere. Dette har lenge vært en ambisjon i konjunkturarbeidet. I tillegg er det anskaffet et modellverktøy for analyser av konjunkturutviklingen i internasjonal økonomi som vil bli tatt i bruk i tiden framover for å bli bedre i stand til å knytte forbindelsen mellom norsk og internasjonal økonomi. I 1990 startet dessuten arbeidet med en historisk analyse av konjunkturutviklingen på 1970- og 1980-tallet.

3.1.5 Likevektsmodeller

Arbeidet med numeriske likevektsmodeller fortsatte i 1990 med en dreining fra modellutvikling til anvendelser. Hovedprosjektet for modellenanvendelser var velferdsvirkninger av endringer i systemet for bedrifts- og kapitalbeskatning. Den del av prosjektet som har studert langsiktige dynamiske virkninger innenfor en aggregert intertemporal modell, er avsluttet og resultatene er under publisering som en doktorgradsavhandling. Den andre del av prosjektet studerer i hvilken grad skattesystemet favoriserer realinvesteringer framfor finansinvesteringer, samt om systemet har ført til overinvesteringer i enkelte næringer og kapitalarter. Som en del av dette er det gjort beregninger av hvordan en skattereform bygget på Aarbakke-utvalgets utredning vil virke inn på visse forhold. To artikler som omhandler hvordan forslaget til skattereform påvirker krav til marginal kapitalavkastning før skatt er under utskriving. En generell likevektsanalyse av de virkninger skattereformen gir på ressursallokering og velferd vil bli dokumentert tidlig i 1991. Denne analysen vil basere seg på en ny versjon av MSG-modellen som i løpet av de siste år er utviklet for analyser av velferds- og ressursallokeringsanalyser.

Samtidig med at arbeidet med kapitalbeskatning gikk inn i en høstningsfase i siste halvår av 1990, ble arbeidet med å endogenisere arbeidstilbudet påbegynt. Dette gir muligheter for å sammenligne hvordan de samfunnsøkonomiske kostnadene ved en øking i offentlige utgifter avhenger av finansieringsform. En slik studie er under arbeid og vil bli avsluttet i første halvår 1991.

Arbeidet med en ny konsumblokk i den nye versjonen av MSG-modellen er brakt til en foreløpig avslutning. Modellen er vesentlig rikere i sin beskrivelse av sammenhengene mellom demografisk og økonomisk utvikling idet husholdningene nå er fordelt på 14 typer etter sosiodemografiske kjennetegn. En dokumentasjon som viser hvordan overgangen fra en til 14 husholdninger påvirker de empiriske egenskapene til MSG-modellen ble publisert.

Arbeidet med å utvikle en spesialversjon av MSG-modellen til analyse av miljø- og energispørsmål fortsatte i 1990. Prosjektet inngår i forskningsprogrammet "Energi og samfunn". Denne modellen beskriver kraft- og transportsektoren på en mer detaljert måte enn det MSG-modellen gjør i dag. Arbeidet i 1990 bestod i hovedsak av å etablere det nødvendige datagrunnlag. En første operasjonell TROLL-versjon av modellen antas klar i begynnelsen av 1991, men da med et høyst foreløpig empirisk innhold.

Ved siden av et analyseverktøy for egen forskningsevne, ble den nye versjonen av MSG i 1990 anvendt i forbindelse med tre offentlige utredningsoppgaver. For det første ble den anvendt i KLØKT-prosjektet til å simulere scenarier for norsk økonomi med og uten tiltak som begrenser norske CO₂-utslipp. For det andre ble modellen brukt av Om-sorgsutvalget til å studere de langsiktige konsekvenser av endringer i befolkningens sammensetning. For det tredje ble modellen brukt til å beregne velferds- og allokeringsvirkninger av ulike tiltak som innebærer effektivisering av offentlig sektor. Alle disse prosjektene vil fortsette noe ut i 1991.

3.2 Sosiodemografisk analyse

Dette forskningsområdet omfatter analyse av befolkningsutviklingen og den regionale fordeling av befolkning og produksjon. Utvikling og bruk av personmodeller som hjelpemiddel i samfunnsanalyse og offentlig planlegging er en viktig del av virksomheten.

3.2.1 Befolkningsforhold

Høsten 1990 ble det publisert nye nasjonale og regionale befolkningsframskrivninger. Det ble denne gang laget ni ulike sett for perioden 1990-2050, med alternative forutsetninger om fruktbarhet, nettoinnvandring og innenlandsk flyttemønster. Det er lagt større vekt på fruktbarhetens kohort- og paritetsutvikling enn ved tidligere framskrivninger. En evaluering av norske befolkningsframskrivninger er nesten fullført.

Et metodeutviklingsprosjekt for analyse av dødelighetsrater for perioden 1846-1988 er avsluttet. Metoden ble brukt ved framskrivning av dødeligheten i de nye befolkningsframskrivningene.

Analysen av familieforhold og fruktbarhet var fortsatt prioritert i 1990, og vil bli det i årene framover så lenge analyse av data fra Familie- og yrkesundersøkelsen 1988 er en sentral arbeidsoppgave. Datakontroll og tilrettelegging for analyse har tatt mye ressurser også i 1990. De første resultater fra undersøkelsen ble offentliggjort på slutten av året og en tabellpublikasjon med deskriptive data ble gjort ferdig. Undersøkelsen gir nye tall om bl.a. utviklingen over livsløpet av samliv, ekteskap, fødsler, utdanning og yrkeskarriere blant kvinner og menn.

Satsingen de siste årene på oppbyggingen av filer med data om individhistorier har gitt stort utbytte. Hittil er det laget filer med fødsels- og ekteskaphistorier og oppbyggingen av en fil med flyttehistorier er nettopp ferdig. En oversiktspublikasjon med resultater fra registerstudier av fruktbarheten er under utgivelse på Universitetsforlaget. Analysen av flyttehistoriene tar til for fullt i 1991.

Samarbeidet om utviklingen av en mikrosimuleringsmodell for husholdninger fortsatte (MOSART).

Demografiske aspekter ved inn- og utvandring er viet atskillig oppmerksomhet, bl.a. gjennom deltakelse i OECD's gruppe for dette (SOPEMI) og European Science Foundation. Det samarbeides også med internasjonale miljøer om fruktbarhetsundersøkelser i Europa, fruktbarhet i samboerforhold, konsekvenser av befolkningsutviklingen for trygdeutgifter m.m.

3.2.2 Regional analyse

En viktig del av forskningsinnsatsen på området regional analyse er knyttet til modellene DRØM og REGION. I 1990 ble DRØM brukt til å lage samordnede framskrivinger av arbeidsmarkeds- og befolkningsutviklingen på fylkesnivå. Den regionaløkonomiske analysemodellen REGION ble oppdatert ved hjelp av fylkesfordelt nasjonalregnskapsstatistikk for 1986. På oppdrag for Forsvarskommisjonen ble datagrunnlaget for forsvaret vesentlig forbedret.

Arbeidet med et nytt modellprosjekt, som bygger på en mer aggregert analyseramme enn REGION/DRØM, ble påbegynt i 1990. Et viktig siktemål med dette prosjektet er å gi en mer tilfredsstillende beskrivelse av tilpasningsprosessene på de regionale arbeidsmarkedene. Prosjektet vil gi utgangspunkt for flere typer empiriske analyser i 1991.

3.3 Ressurs- og miljøanalyse

Formålet med denne analysevirksomheten er å skaffe et forbedret grunnlag for ressurs- og miljøpolitikken og å bidra til at det tas hensyn til ressurs- og miljøforhold i økonomisk og annen samfunnsplanlegging. Det arbeides innen følgende felter:

3.3.1 Miljøøkonomi

Arbeidet med miljøøkonomiske problemstillinger har vært konsentrert om analyser av sammenhenger mellom økonomisk utvikling, energibruk og utslipp til luft. Det utarbeides årlig oversikter over utslipp av svoveldioksid, nitrogenoksider, karbonmonoksid, karbondioksid, flyktige organiske komponenter, bly og partikler til luft fra over hundre økonomiske sektorer. Utslippene stedfestes også til kommuner.

De historiske oversiktene er med på å danne grunnlaget for framskrivinger av utslipp til luft. Framskrivingene baseres på simuleringer av norsk økonomi og antakelser om teknisk utvikling, innføring av nye rensekraft o.l. Økonomiske så vel som miljømessige konsekvenser av bruk av alternative miljøpolitiske virkemidler analyseres, og kostnader og nyttevirkinger av tiltakene blir forsøkt tallfestet.

I 1990 ble arbeidet med SIMEN-prosjektet (Studier av Industri, Miljø og ENergi fram mot år 2000) videreført ved beregninger for klimautvalget (KLØKT-prosjektet). I disse beregningene søker en blant annet å belyse mulighetsområdet for økonomisk utvikling kombinert med en del sentrale miljøkrav knyttet til luftforurensninger.

Det ble arbeidet videre med å tallfeste en del viktige nyttekomponenter knyttet til reduserte utslipp til luft, bl.a. reduksjoner i helseskader og skader på natur som følge av endringer i luftforurensninger. Innvirkninger på trafikkrelaterte kostnader som trafikkulykker, veislitasje, støy o.a. av tiltak mot bruk av fossile brensler ble også studert. Noen av disse tilbakevirkningene fra endret miljøtilstand til økonomien, vil bli forsøkt inkludert i en revidert utgave av den langsiktige planleggingsmodellen MSG. Dermed blir grunnlaget for å ta beslutninger om miljøtiltak mer fullstendig. Hittil har en hatt best oversikt over kostnadene ved miljøtiltak.

Statistisk sentralbyrå var i 1990 involvert i flere internasjonale miljøøkonomiprojekter. SSB deltar aktivt i et prosjekt som drives i FN-regi om modellering av global økonomisk utvikling og tilhørende ressursbruk og miljøbelastninger. Videre har SSB bidratt til flere miljøøkonomiske studier og utredninger utført innenfor den Europeiske økonomiske kommisjon (ECE). Dette arbeidet vil bli videreført i 1991.

3.3.2 Areal/skog

Arbeidet med arealregnskap i SSB ble nedlagt f.o.m. 1.1.1989. Skogregnskapet ble ikke oppdatert i 1989.

3.3.3 Bærekraftig jordbruk

Dette er et prosjekt finansiert av Miljøverndepartementet og Statens forurensningstilsyn. Prosjektet er i hovedsak utført i tilknytning til SEFOs (Senter for

forskningsoppdrag) forskningsprosjekt "Landbrukspolitikk og miljøforvaltning". Det er tidligere utarbeidet en modell for beregning av nitrogen- og fosforavrenning fra jordbruket i to begrensede områder (SIMJAR1), og en modell for nitrogenavrenning i hele Sør-Norge (SIMJAR 2).

Modellene brukes til å simulere miljøtiltak som redusert/endret gjødsling og endringer i produksjonsstruktur og beregne konsekvensene av tiltakene på avrenning, foretaksøkonomi, produksjon og sysselsetting. SSB, i samarbeid med Jordforsk, har i 1990 satt i gang et prosjekt for å videreutvikle modellene slik at det blir mulig å beregne utviklingen i nitrogen-, fosfor-, og jordtapene fra jordbruksarealene for større områder.

3.3.4 Olje og energi

Målsettingen for arbeidet innen dette feltet er å legge et faglig grunnlag for beslutninger som knytter seg til forvaltningen av de norske energiressursene. Arbeidet består i å tilrettelegge data- og modellgrunnlag for analyse av sammenhenger mellom økonomisk utvikling, energiproduksjon, energiforbruk og miljøutvikling, samt å belyse prinsipper for forvaltning av inntekter som genereres ved utnyttelsen av energiressursene.

Aktiviteten i 1990 har vært preget av prosjekter knyttet til NORAS' forskningsprogram "Energi og samfunn". SSBs hovedprosjekt innen dette programmet består i å videreutvikle MSG-modellen til bedre å kunne analysere problemstillinger på energi- og miljøområdet. Den nye modellen behandler transport som egen innsatsfaktor og inneholder flere transportsektorer enn tidligere. Kraftproduksjonen er delvis endogenisert, noe som muliggjør bl.a. analyser av avveiningen mellom gasskraft- og vannkraftutbygging. Videre har en testet alternative utforminger av produktfunksjonene i alle næringssektorene.

Det er også utført partielle analyser av energietterspørselen i husholdninger. Her er det særlig fokusert på sammenhengen mellom valg av oppvarmingsutstyr og forbruk av ulike energivarer. En ny energiuundersøkelse for husholdninger som ble foretatt i 1990, vil gi et bedre grunnlag for å analysere slike sammenhenger.

Blant annet som følge av ny energilov og eventuelt introduksjon av gasskraft, vil det norske energimarkedet i økende grad bli integrert i et internasjonalt energimarked. Samtidig rettes søkelyset stadig oftere mot virkninger på miljøet av energiproduksjon og -forbruk. Det gjør det nødvendig å se på utviklingen i flere land i sammenheng for å kunne analysere eventuelle miljøgevinster for eksempel ved en effektivisering av energimarkedene. På denne bakgrunn har en i 1990 startet arbeidet med en etterspørselsmodell for ni europeiske land. En pilotversjon av modellen er etablert.

Det tas sikte på å videreutvikle modellen til en energimarkedsmodell. I dette arbeidet vil det bli lagt særlig vekt på beskrivelsen av det nordiske energimarkedet.

Aktiviteten innenfor oljeøkonomi er redusert betydelig etter at NORAS-programmet "Olje og samfunn" ble trappet ned. I 1990 har en arbeidet videre med hvordan en skal behandle usikkerheten i petroleumsformuen ved forvaltningsbeslutninger. Dette belyses blant annet ved hjelp av modellsimuleringer på en enkel makroøkonomisk modell (AMEN), der oljeprisen er usikker. En har også videreført analysene av virkninger av en deregulering av det europeiske gassmarkedet som følge av "åpen adgang" til rørledningsnettet.

4 Publisering og informasjon

Resultatene av SSBs statistikkproduksjon og analysevirksomhet presenteres som hovedregel i trykte publikasjoner. SSB leverer også en god del statistikk fra åpne databaser, SSB-DATA. Ved årsskiftet 1990/91 omfatter SSB-DATA disse basene. Regionalstatistisk database (RSDB) er den mest omfattende. Den inneholder tabeller fra mange statistiske emner på regionalt nivå, vanligvis kommune, og tallene kan aggregeres til større geografiske enheter, f.eks. handelsdistrikter eller planregioner. Tidsseriedatabasen (TSDB) inneholder tabeller fra de samme emner som Statistisk månedshefte, dvs. vesentlig økonomisk statistikk. Som navnet indikerer skal basen ha tall for en rekke år. SSB-DATA er tilgjengelig over KD-nettet og Statens datatjeneste. SSB leverer også statistikk på maskinlesbare medier, eller som tabellutskrifter. Statistikken tas dels fra SSB-DATA, dels fra andre baser som foreløpig ikke tilbys offentlig. Hovedtall tilbys dessuten over Televerkets teledatatjeneste, under avsnittet SSB-DATA. Tall er også publisert over TVNorge og på lokal-tv i Oslo i programmet Mediekultur.

4.1 Publisering

I serien Norges offisielle statistikk (NOS) kommer emnepublikasjoner med resultater fra løpende årsstatistikk og periodiske tellinger. Også oversiktspublikasjoner med statistikk fra alle eller mange fagområder blir tradisjonelt utgitt i NOS-serien.

NOS-publikasjonene inneholder i hovedsak tabeller og bare sparsomme kommentarer til resultatene av statistikken. Innledningsvis gis en oversikt over de prinsipper og definisjoner som statistikken bygger på. Det ble i 1990 sendt ut 74 publikasjoner i denne serien, med et samlet sidetall på 9 991.

Resultatene av SSBs forsknings- og analysevirksomhet formidles først og fremst gjennom seriene Sosiale og økonomiske studier (SØS) og Rapporter fra Statistisk sentralbyrå (RAPP), samt i norske og internasjonale fagtidsskrifter. I enkelte tilfeller utgis det også bøker på norske og internasjonale forlag forfattet av ansatte i SSB.

I SØS-serien publiseres statistiske analyser og forskningsarbeider med et innhold og en faglig standard som gjør at publikasjonene har krav på allmenn interesse. Andre analyser og kommentarer som bør publiseres, men med faglig innhold og forventet leserkrets som ikke fullt ut fyller kravene til publisering i SØS, blir utgitt i RAPP-serien. I 1990 utgav SSB 3 SØS-publikasjoner og 25 RAPP-publikasjoner med til sammen 3 070 sider.

Særtrykk av problemorienterte artikler i fagtidsskrifter o.l. som er forfattet av SSB-ansatte, utgis i en serie kalt Reprints. Engelskspråklige artikler om forsknings- og analysearbeid og om foreløpige resultater av slikt arbeid, publiseres i serien Discussion Paper. Til sammen ble det i 1990 gitt ut 36 publikasjoner med et sidetall på vel 1 968 i disse tre seriene.

Resultatene av SSBs statistikk- og analysearbeid formidles også gjennom tidsskriftene Økonomiske analyser og Samfunnsspeilet. I 1990 ble det utgitt 13 nummer av tidsskriftet Økonomiske analyser (derav parallellutgaver på engelsk), og tre nummer av tidsskriftet Samfunnsspeilet.

Metodestudier og diverse utredninger som vesentlig er beregnet for intern bruk, blir trykt i serien Interne notater.

For å få korttidsstatistikk og hovedtall fra annen statistikk fortest mulig ut til brukerne, har måneds- og ukespublikasjoner mv. en framtrædende plass i publiseringssystemet. I Statistisk ukehefte, Statistisk månedshefte, Regionalstatistikk, Månedssstatistikk over utenrikshandelen og Bank- og kredittstatistikk Aktuelle tall, ble det i 1990 utgitt i alt 254 hefter med et samlet sidetall på 11 400.

Statistikk på fylkes- og kommunenivå presenteres i serien Regionalstatistikk. Denne serien erstatter også den tidligere publikasjon Statistisk fylkeshefte. Tallene (1 500 ulike tidsserier) til Statistisk månedshefte blir nå hentet ut fra den nyopprettede tidsseriebasen TSDB og overført på diskett for fotosetting og trykking.

I 1990 sendte SSB ut i alt 443 publikasjoner med til sammen vel 27 000 sider. Publikasjonene ble trykt i et samlet opplag på 445 000 hefter. En viser til vedlegg 8 som gir en tabellarisk oversikt over hvordan de utsendte publikasjoner og deres side- og opplagstall var fordelt på hovedgrupper og serier.

En fortegnelse over publikasjoner utgitt i seriene Norges offisielle statistikk, Sosiale og økonomiske

studier og Rapporter fra SSB i 1990 er gitt i vedlegg 9.

Presse og kringkasting holdes løpende à jour om nye statistikk- og analyseresultater gjennom meldinger i Aktuell statistikk. Det ble i 1990 sendt ut 269 slike pressemeldinger.

4.2 Markedsføring

SSBs statistikk- og analysepublikasjoner markedsføres hovedsakelig ved spredning av publikasjonsoversikter, brosjyrer, informasjons- og salgsbrev, og i begrenset utstrekning ved annonser/oversikter i massemediene. Egne publikasjoner brukes i stor utstrekning til annonser for andre SSB-publikasjoner.

Et nytt element i markedsføringen er SSB-DOK, som i likhet med SSB-DATA er tilgjengelig over KD-nettet og Statens datasentral. Det er etablert overgang mellom SSB-DOK og SSB-DATA. Bibliografiske opplysninger om publikasjoner gitt ut i 1977 og senere er registrert i SSB-DOK, og de trykte publikasjonsoversiktene tas direkte fra basen. Siden 1988 er også tabellregistrene fra alle publikasjoner lagt inn. Basen er søkbar i fritekst, med høyre- og venstreforkortelse (trunkering), og i faste felt. Basen har vært presentert på en datamesse og på Bibliotekhøyskolen. Data fra basen vil bli tilbudt på disketter for bruk spesielt i biblioteker.

I de fleste statistikk- og analysepublikasjoner er det som tidligere tatt inn oversikter over publikasjoner utgitt de siste 12 måneder. Hver måned distribueres oversikter over publikasjoner gitt ut siste måned med en kort omtale av hver publikasjon. Det lages videre årsoversikter med omtale av statistikkproduksjonen, og lister over publikasjonene ordnet systematisk, etter serie og alfabetisk. Publikasjonslistene sendes til faste mottakere og er dessuten tilgjengelige i SSB-DOK, gjennom SSBs teledatatjeneste og på TVNorge og lokal-tv i Oslo.

I tillegg til nye utgaver av publikasjonsoversikter og Hvem svarer på hva? ble det i 1990 gitt ut åtte spesialbrosjyrer som ledd i markedsføringen. Den mest omfattende var den nye statistikkloven med forskrifter. De øvrige var om tidsnyttingsundersøkelsen, helsepublikasjoner, SSB-DATA, SSB-DOK, Folke- og boligtellingen 1990 (til presse og andre medier), og om Samfunnsspeilet. Undervisningsmateriell for Statistisk årbok for den videregående skolen er laget som utprøvingsmateriell.

I 1990 ble det sendt vel 20 600 tilbudsbrev til tidligere gratismottakere av i alt 51 NOS-publikasjoner, dvs. ca. 400 brev pr. publikasjon. En analyse da 14 000 tilbud var sendt ut viste at vel 20 prosent av

brevmottakerne ønsket fast forsendelse mot å betale. Svarprosenten varierte med emne.

Opplysningskontoret har besvart mellom 75 og 100 telefonforespørsler pr. dag.

4.3 Distribusjon

I 1990 ble det distribuert 390 000 statistikk- og analysepublikasjoner. Det er 65 000 eller 14 prosent færre enn i 1989. Ukes- og månedspublikasjonene utgjør fortsatt ca. to tredeler av det totale antall, men er redusert med 11 prosent til ca. 261 000 eksemplarer i alt i 1990. Nedgangen i distribuerte NOS-publikasjoner er 26 prosent fra 1989 til 1990, da det ble sendt ut 55 100 hefter. Endringene for ukes- og månedspublikasjonene og NOS-serien har sammenheng med reduksjonen i gratisforsendelser. Antall utgaver av analysepublikasjonene varierer fra år til år, med tilsvarende variasjon i antall forsendelser.

Ca. 17 000 av de 23 300 abonnenter som var registrert i Forsendelsesregisteret ved utgangen av 1990, skal betale for alt de mottar. Antall gratismottakere er 3 225. I tillegg kommer ca. 3 000 mottakere som får enkelte publikasjoner i bytte mot tidsskrifter eller bøker til Biblioteket, eller som oppgavegivere. Også de gratisberettigede mottakerne må betale en del av de publikasjoner de ønsker.

De bokførte inntektene på salg/abonnement av publikasjoner økte fra 4,7 mill. kroner i 1989 til 7 mill. kroner i 1990. Denne inntektsveksten skyldes vesentlig en øking i salget av enkeltpublikasjoner som følge av redusert gratisutdeling.

I tillegg til publikasjonene distribuerer SSB hver måned 4 400 postkort med byggekostnadsindeks og 2 100 postkort med konsumprisindeks og indeks for førstegangsomsetning innenlands. Abonnementinntektene for disse spesialtjenestene gikk ned med 500 000 kroner, til 1,3 mill. kroner i 1990.

4.4 Bibliotek

Ved utgangen av 1990 hadde biblioteket totalt 171 670 bind. Nettotilveksten var på 3 220 bind, og biblioteket har ca. 4 000 løpende serier. Antall utlånte publikasjoner var 6 980, en økning på 21 prosent fra året før. I tillegg ble det tatt fotokopier fra ca. 5 000 publikasjoner som erstatning for lån. Biblioteket ble besøkt av 5 807 personer, 16 prosent flere enn i 1989. Tallene baserer seg på løpende registreringer i Biblioteket. Men også de årlige punktundersøkelsene viser økt etterspørsel etter bibliotekets tjenester. Antall henvendelser har økt med 9 prosent i forhold til et gjennomsnitt over de åtte årene målingene har vært fo-

retatt. Utreknet på årsbasis mottok biblioteket 7 400 henvendelser i 1990, og ca. 1 300 timeverk gikk med til muntlig eller skriftlig besvarelse. Etter å ha vært synkende i noen år, ligger igjen andelen av SSB-ansatte som ønsker assistanse av bibliotekpersonalet på 30 prosent av bibliotekets totale brukergruppe.

Biblioteket stod som arrangør av det 5. Nordiske kontaktmøte for bibliotekvirksomheten ved de statistiske sentralbyråene 22.- 24. oktober 1990. Møtet behandlet bl.a. spredning av informasjon via elektroniske medier, brukernes krav og forventninger, bibliotekenes bruk av faktadatabaser og statistikkbibliotekenes anskaffelsespolitikk. Viktigste beslutninger og forslag: Samarbeid om CD-ROM-produkter, gjensidig orientering og erfaringsutveksling vedrørende brukerundersøkelser, forberede møte for akkvisisjonsansvarlige, etablere internasjonalt statistikkbiblioteksamarbeid innenfor rammen av IFLA og et fortsatt LIST-STAT-samarbeid på nordisk plan.

I samarbeid med Norges Banks bibliotek arrangerte Biblioteket årsmøtet i den nordiske brukergruppen for DOBIS/LIBIS 15.- 16. mai 1990 med deltakere fra Island, Sverige og Norge.

Biblioteket holdt i samarbeid med Statens bibliotek og informasjonshøgskole høsten 1990 et tre dagers kurs for bibliotekarer i bruk av statistikkpublikasjoner. Kursets to første dager behandlet SSBs publikasjoner og baser, og siste dag internasjonal statistikk. Samtlige forelesere kom fra SSB.

Det svenske statistikkbiblioteket har nå sluttet seg til samarbeidet om den fellesnordiske bibliografiske databasen LIST-STAT, og Statistiska centralbyråen i Stockholm har nå overtatt som basevert.

5 Organisasjon, ressurser, drift mv.

5.1 Organisasjon

SSB er et faglig uavhengig offentlig organ som budsjettmessig er underlagt Finansdepartementet. Virksomheten reguleres av lov om offisiell statistikk og Statistisk sentralbyrå (se vedlegg 3). Loven som trådte i kraft 16. februar 1990, gir bl.a. et klarere hjemmelsgrunnlag for virksomheten, enklere prosedyre ved innkreving av oppgaver og bedre muligheter for statistisk bruk av administrative data.

Et utvalg har i løpet av året avsluttet en bred gjennomgang av SSBs organisasjon og styringsform med sikte på å gjøre SSB mer effektiv og brukerorientert. På grunnlag av SSBs behandling av Organisasjonsutvalgets innstilling har Stortinget i St.prp. nr. 1 for 1990/91 trukket opp hovedretningslinjene for SSBs

organisasjons- og styringsform. En nærmere konkretisering av den framtidige organisasjonsstrukturen og gjennomføringen av omorganiseringen er gjenstand for forhandlinger mellom tjenestemannsorganisasjonene og SSBs ledelse. Det er nedsatt sju arbeidsgrupper som har som oppgave å forberede forhandlingene.

Denne gjennomgangen har ført til at SSBs organisasjon ved begynnelsen av 1991 er annerledes enn den var i 1990. I punkt 5.1.1 blir organisasjonen, slik den var i 1990, beskrevet. Den nye organisasjonen er omtalt i punkt 5.1.2.

5.1.1 SSBs organisasjon i 1990

SSBs organisasjon var i 1990 bygd opp av følgende enheter:

Styre og administrerende direktør

SSB ledes av et styre og en administrerende direktør som oppnevnes av Kongen. Arne Øien sluttet som administrerende direktør i begynnelsen av 1991, og Svein Longva ble oppnevnt som ny administrerende direktør. Omorganiseringen av SSB har vært drøftet i styret, bl.a. i et styreseminar. Styret har også tilsatt avdelingsdirektører for de nye avdelingene. Styrets og direktørens funksjoner er gitt i den nye statistikkloven (se vedlegg 3).

Fagavdelingen

Avdelingen hadde ansvaret for utvikling og drift av statistikksystemet og utførte ellers enklere analysearbeid knyttet til den statistikk som utarbeides. Avdelingen var delt inn i underavdelinger for befolkningsstatistikk, intervjuundersøkelser, næringsstatistikk, finans- og inntektsstatistikk og landbrukstatistikk. Hver underavdeling bestod av kontorenheter som dekket et eller flere statistikkområder. I tillegg til underavdelingene med i alt 18 kontorenheter, disponerte Fagavdelingen en gruppe for statistiske metoder og en gruppe for sosial rapportering.

Forskningsavdelingen

Denne avdelingen står for en vesentlig del av SSBs forsknings- og analysevirksomhet. I 1990 stod avdelingen både for utarbeiding av nasjonalregnskap og ressurs- og miljøregnskap. Avdelingen bestod av en seksjon for nasjonalregnskap og åtte forskningsgrupper, fordelt på tre analyseseksjoner. Dessuten har avdelingen en egen enhet for mikroøkonometri og en for fellessaker og intern administrasjon.

Produksjonsavdelingen

Avdelingen tok seg av spesielle driftsfunksjoner. Dette gjaldt utvikling av EDB-systemer, drift av sentrale datamaskiner, dataregistrering, registerarbeid, tekstbehandling, skjemakonstruksjon og trykking. Ut-

vikling av EDB-system og tekstbehandling vil i den nye organisasjonen bli delt mellom avdelingsvisse grupper og sentrale seksjoner. Sentralkontoret for folkeregistrering har tilhørt Produksjonsavdelingen og blir formelt overført til Skattedirektoratet fra 1. januar 1991.

Informasjonsavdelingen

Avdelingens overordnede oppgave har vært å medvirke til at statistikkproduksjonen og analysevirksomheten kommer allmennheten best mulig til nytte. I samspillet mellom marked og produksjon har avdelingen medvirket til at SSBs produkter får en brukervennlig presentasjon og distribusjon. Det var også avdelingens oppgave å styrke kontakten mellom SSB og brukerne og å informere om de produkter som SSB tilbyr og å yte best mulig brukerservice.

Det arbeid avdelingen i første rekke har vært engasjert i, er markedsundersøkelser, redaksjonell produkttilpasning, markedsbearbeiding, distribusjon, opplysningsvirksomhet, bibliotekarbeid og intern informasjon. Avdelingen var i 1990 inndelt i fire enheter: Gruppe for markedsføring, Redaksjon av fellespublikasjoner, Opplysningskontor og Bibliotek.

Administrasjonsavdelingen

Avdelingen har som oppgave å ta seg av de sentraliserte administrative funksjoner som er knyttet til personale, økonomi og forvaltning. Til å forestå disse oppgavene var avdelingen i 1990 inndelt i fire kontorer: Personalkontoret, Økonomikontoret, Forvaltningskontoret og Administrasjonskontoret, som er avdelingens kontor i Kongsvinger. Stillingen som opplæringsleder sorterer administrativt under Administrasjonskontoret med hovedansvar for den samlede opplæringsvirksomheten, herunder ledelse av Byråskolen. Administrasjonsavdelingen er også tillagt ansvaret for organisasjonsutvikling og arbeidet med virksomhetsplanlegging.

Vedlegg 1 gir en detaljert oversikt over SSBs organisasjon, kontorinndeling og ledelse slik den var i 1990.

5.1.2 SSBs nye avdelingsstruktur

I den nye strukturen består SSB av fem avdelinger; Avdeling for økonomisk statistikk, Avdeling for personstatistikk, Avdeling for næringsstatistikk, Forskningsavdelingen og Avdeling for administrasjon og fellestjenester. Den tidligere fagavdelingen er dermed delt i tre statistikkavdelinger. To tidligere avdelinger, Produksjonsavdelingen og Informasjonsavdelingen er nedlagt.

Hver avdeling er delt i seksjoner som gjennomgående er større enn de tidligere kontorene. To av statistikkavdelingene består av fem seksjoner og en be-

står av seks seksjoner. Forskningsavdelingen og Avdeling for administrasjon og fellestjenester består hver av fire seksjoner.

Omorganiseringen innebærer en omlegging fra en klart funksjonsdelt inndeling til en mer produktorientert, og dermed til en viss grad brukerorientert inndeling. Sentralt i omleggingen står en betydelig desentralisering av EDB-arbeidet og andre administrasjons- og driftsoppgaver. Hver avdeling vil ha en egen gruppe for administrasjon og en for EDB-arbeid.

En betydelig del av SSBs virksomhet foregår i Kongsvinger. Avdelingen for næringsstatistikk er plassert her. En av seksjonene ved avdeling for personstatistikk er også lagt til Kongsvinger.

Den nye strukturen er beskrevet i organisasjonskartet i vedlegg 2.

5.2 Personalet

5.2.1 Personalets størrelse og fordeling

Det ble utført 792,5 årsverk i 1990, når Sentralkontoret for folkeregistrering ikke er regnet med. Til sammenligning omfatter virksomhetsplanen for 1991 i alt 770,6 årsverk. Ved utgangen av 1990 var det tilsatt i alt 860 medarbeidere i SSB, herav 496 i Oslo og 364 i Kongsvinger. En del av medarbeiderne var på deltid. Stillingenes fordeling etter avdelinger/kontorer og faste/midlertidige stillinger er belyst i vedlegg 5.

5.2.2 Personalpolitiske tiltak

SSB har i 1990 ikke hatt vesentlige problemer med å rekruttere arbeidstakere fra relevante akademiske fagdisipliner, men har fortsatt i noen grad problemer med å beholde arbeidstakere med relevant fagutdanning. Det legges økende vekt på personalpolitiske tiltak, og arbeidet med nye personalpolitiske retningslinjer er igangsatt. Det arbeides videre med å forbedre introduksjonsprogrammene, slik at både internt og eksternt rekrutterte medarbeidere raskest mulig kommer inn i de nye arbeidsoppgavene. SSB legger betydelig vekt på opplæring og personalutvikling og har under utarbeiding rutiner for bedre personalplanlegging ved kompetansekartlegging og bemanningsplaner. Arbeidet med å bedre lønnsforholdene for å sikre SSB den nødvendige faglige kompetansen, er tatt opp igjen etter at lønnsreguleringsloven er opphevet.

5.2.3 Opplæring og utvikling

Den interne opplæringen blir ivarettatt av et eget opplæringsorgan - Byråskolen. I 1990 deltok 24 medarbeidere i Introduksjonskurs for nytilsatte. Det nye opplegget med et toårig opplæringsprogram for kontormedarbeidere avsluttet første skoleår våren -90 med 23 elever. Det siste skoleåret baseres i betydelig grad

på gjennomføring av prosjektarbeid med støtteundervisning i statistikk, EDB og valgfrie emner. Statskonsult innledet denne undervisningen med en ukes opplæring i prosjektarbeid.

Utenom de faste kurs har til sammen 434 tilsatte deltatt i kurs i Byråskolens regi. EDB var det dominerende kursemnet også i 1990, med 87 prosent av deltakerne. For øvrig ble det arrangert kurs i møteteknikk, statistiske metoder, nasjonalregnskap og grafisk framstilling.

Byråskolen avvirket 2 seminarer i løpet av året: Dagsseminarer over emnet Prosjektstyring i SSB og 3 dagers Pedagogisk seminar for lærere tilknyttet Byråskolen.

10 medarbeidere ved SSBs forskningsavdeling har i 1990 vært registrert som doktorgradstudenter ved dr.polit.-studiet på Det samfunnsvitenskapelige fakultet ved Universitetet i Oslo. 4 av disse avla doktorgraden i løpet av høsten.

Særavtale om opplæring forelå første halvår 1990. Særavtalen angir konkrete målsettinger med opplæringsvirksomheten og understreker at opplæring skal være en del av personalutviklingsarbeidet i SSB.

For 1991 vil arbeidet bli konsentrert om ulike opplæringstiltak i forbindelse med overflytting av medarbeidere til nye arbeidsområder, opplæring i nye administrative rutiner og lederopplæring.

5.3 Planleggingsrutinene

Statistisk sentralbyrå har i mange år utarbeidet årlige arbeidsprogram og fire- eller femårige langtidsprogram. De årlige arbeidsprogrammene erstattes nå av virksomhetsplaner, mens langtidsprogrammene blir erstattet av strategiplaner. Den strategiske planleggingen trekker opp de mer langsiktige hovedmålene for virksomheten. Et utkast til strategiplan for perioden 1991 og framover ble utarbeidet i 1990. Utkastet til strategiplan har vært behandlet i styret. SSBs viktigste brukergrupper og oppgavegivere har fått Strategiplanen til høring. Disse høringsuttalelsene vil bli vedlagt den endelige utgaven av planen som vil foreligge midtveis i 1991.

Innføring av virksomhetsplanlegging i SSB innebærer en omlegging fra et planleggings- og styringsystem rettet mot aktiviteter til å bli mer konsentrert mot mål og resultater av ressursbruken. 1990 har vært SSBs første år med virksomhetsplanlegging og det gjenstår fortsatt et betydelig arbeid før det nye planleggings- og oppfølgningssystemet har funnet sin endelige form.

Virksomhetsplanen viser hvilke resultater organisasjonen tar sikte på å oppnå og hvordan den prioriterer bruken av sine ressurser i det kommende år.

5.4 Hovedtrekk i driften

SSBs driftsfunksjoner legger sterk vekt på at de løpende produksjonsrutiner legges opp mest mulig effektivt og rasjonelt og i samsvar med den fastsatte ressurs- og tidsplan. I 1990 er det særlig satset på kommunikasjon, databaser, distribusjon og datainnhenting. Dessuten har Folke- og boligtellingsen 1990 vært et prioritert område.

Den strategiske satsingen på en lokalnettbasert infrastruktur er videreført i 1990, og alle SSBs PC-er benytter nå denne kommunikasjonsformen. Lokalnettene er bygget ut både i kapasitet og funksjonalitet. Det er gjort forberedelser til datalagring på lokalnettservere.

Høyhastighetssambandet mellom Oslo og Kongsvinger, som deles mellom tale og data, utnyttes til samband mellom lokalnett og stormaskiner på begge steder, og er kapasitetsmessig forberedt på økt datakommunikasjonsbehov ved overgang til én stormaskin i Kongsvinger. Kommunikasjonen til Norges Bank for bruk av Troll er opprustet.

Nedtrapping av SSBs kjøp av EDB-tjenester fra Statens Datasentral fortsetter, parallelt med oppbygging av egen stormaskinkapasitet. I løpet av 1990 er Kongsvinger-maskinens kapasitet fordoblet, som et ledd i den planlagte overgangen til én felles stormaskin høsten 1991.

Antall PC-er i SSB har økt, og det er nå til sammen anskaffet rundt 460 PC-er. Bruk av enkle data-skjermer reduseres samtidig. Uprøving av UNIX-baserte arbeidsstasjoner er i gang.

I løpet av 1990 har man fullført første versjon av SSBs online statistikkdatabase, SSB-data. Systemet er i bruk hos ca. 10 pilotbrukere innen statlig og kommunal forvaltning og skal etter hvert inneholde alle publiserte tabeller.

Effektiv innhenting av data uten forsinkende og feilintroduserende ledd er et viktig område. I 1990 har en startet overføring av data direkte fra landets kommunedatasentraer via KD-Nett.

SSB deltar aktivt i programmet Nasjonal Infrastruktur som tar sikte på en standardisering, forenkling og forbedring av tjenester og informasjonsflyt statsinstitusjoner imellom og mellom statsinstitusjoner og brukere. I 1990 har man blant annet arbeidet med delprosjekter for ledelsesinformasjon og etablering av standardiserte distribusjonskanaler.

5.4.1 Datainnhenting og dataklargjøring

Det legges fortsatt stor vekt på å rasjonalisere arbeidet med datainnhenting og å begrense omfanget av den manuelle dataregistreringen. Dels skjer dette ved overgang til bruk av data fra administrative rutiner, dels ved å ta inn flere data på maskinlesbar form.

I 1990 har dessuten arbeidseffektiviteten når det gjelder dataklargjøring totalt sett vist en markert framgang. Dette har blant annet sammenheng med at mer ensartet dataoverføringsutstyr er tatt i bruk. Den manuelle dataregistreringen i forbindelse med tolldeklarasjonene er ennå av betydelig omfang. Den utgjorde i 1990 i alt ca. 63 årsverk, mot ca. 73 i 1989. Toll- og avgiftsdirektoratets forsendelse av tolldata over linje i 1990 svarte til i alt ca. 9 årsverk, mot ca. 4 året før.

5.4.2 Registere

Det sentrale personregisteret omfatter alle personer som er tildelt fødselsnummer, dvs. personer som er eller har vært bosatt i Norge etter 1960. Registeret er et administrativt register som drives av Sentralkontoret for folkeregistrering. Fra 1. januar 1991 er dette kontoret overført til Skattedirektoratet. Registeret leverer det vesentlige datagrunnlaget for SSBs befolkningsstatistikk.

Registeret ble også i 1990 holdt à jour etter faste rutiner basert på meldinger fra de lokale folkeregistrene. Ved utgangen av 1990 kommer ca. 1/4 av disse meldingene fra folkeregistre som har tatt i bruk EDB i sitt arbeid. Disse meldingene overføres elektronisk til det sentrale registeret.

Databasen for registeret er utvidet til også å lagre opplysninger om skolekrets, valgkrets og grunnkrets.

Det sentrale bedrifts- og foretaksregister sørger for sentralisert håndhevelse av klassifikasjonsprinsipper og enhetsdefinisjoner i SSBs egne statistiske undersøkelser. Registeret inneholder referanser til andre offentlige og private registre og bidrar gjennom disse også til samordning av statistisk informasjon fra eksterne, administrative systemer. En rekke effektiviserings tiltak som er foreslått i statistikkproduksjonen for årene framover, forutsetter videreutvikling av omfang og kvalitet på dette registeret.

Både den nye statistikkloven og oppfølgingen av NOU 1988:15 "Samspill om grunndata" gir et grunnlag for økt registersamarbeid med andre myndigheter, bl.a. ved utvikling av felles nummersystem med Foretaksregisteret i Brønnøysund. Ny praksis for avgivelse av lite følsomme individualdata er innført i 1990 på bakgrunn av ny rammekonsesjon fra Datatilsynet, og konkrete datautvekslingsavtaler er under forberedelse. Dette vil kreve økt omfang på vårt eget register, men vil etter hvert også styrke kvaliteten.

Internt er Bedrifts- og foretaksregisteret et viktig verktøy for innsamling av individualoppgaver fra næringsdrivende. I 1990 er det lagt mye arbeid i å tilpasse innsamlingsrutinene til slik bruk av tvangsmulkt som er hjemlet i den nye statistikkloven.

Generelt har bruken av tvangsmulkt gitt en viss øking i svarprosenten for større bedrifter. Dessuten har

det blitt noe lettere å få melding om opphør av småbedrifter. Det ventes økt effekt av de nye sanksjonstiltakene i 1991, når ordningen er blitt bedre forstått i næringslivet.

Også tvangsmulktordningen stiller nye krav til registerets kvalitet: Riktige navn og adresser ved utsending er en forutsetning for å sette i verk kraftige sanksjonstiltak ved manglende svar.

5.4.3 Tekstbehandling

I løpet av 1990 tok den sentrale tekstbehandlingsenheten i bruk PC-basert verktøy for framstilling av originaler. Dermed vil hovedtyngden av publisjonsarbeidet i SSB etter hvert bli utført på samme type utstyr og program. Samtidig bidrog lokalnetteknologien til at kommunikasjonen mellom de ulike enhetene som er involvert i publiseringsarbeidet, ble forenklet og effektivisert, og mer rasjonelle samarbeidsformer mellom den tjenesteytende enheten og saksbehandlerne ble etablert. Omleggingen førte også til at kvaliteten på originalene kunne heves betydelig.

I 1991 vil det bli lagt vekt på å utvikle nye rutiner innen tekstbehandling og originalframstilling i samband med overgang til ny organisasjon og desentralisering. Bedre utnytting av lokalnettet og SSBs åpne database til publiseringsformål, er også prioriterte områder.

5.4.4 Trykning

I 1990 ble det trykt 64 NOS-publikasjoner med i alt 7 755 sider i SSBs eget trykkeri, mens 9 publikasjoner med i alt 1 740 sider ble trykt i eksterne trykkerier. I 1989 var tallene for internt trykte NOS-publikasjoner 60 med i alt vel 6 000 sider og eksternt 9 med i alt 1 150 sider. Ekstern trykking av Statistisk årbok er ikke medregnet.

5.4.5 Administrasjon

Det har i 1990 blitt nedlagt betydelige ressurser i arbeidet tilknyttet organisasjonsomleggingen. Omorganiseringen har som hovedformål å effektivisere SSBs drift, øke fleksibiliteten og bedre brukerorienteringen. Organisering etter prinsippet med enheter med produktansvar har stått sentralt i reorganiseringen. Omorganiseringen vil innebære en vesentlig desentralisering av arbeidsoppgaver knyttet til administrasjon, EDB og markedsføring til statistikk- og forskningsavdelingene. Det legges vekt på en sterkere markedsorientering, og bruk av interprising for fellestjenester vil også bli vurdert.

Delegering av resultatansvar, budsjett- og personalansvar forutsetter et utbygd økonomisystem. I 1990 ble det arbeidet med å spesifisere krav og funksjoner

til et helhetlig administrativt styringssystem. Arbeidet med å kartlegge de nødvendige rutiner for å kunne styre de avdelingsvise delegerte budsjettene har vært høyt prioritert. Det samme har arbeidet med å utvikle et system for planlegging og rapportering.

I løpet av 1990 har SSB innført personaldatasystemet Formula Lønn og Personal. En viktig oppgave framover vil være å tilpasse systemet til ny organisasjon og nye rutiner.

Målsettingen er et enhetlig og integrert administrativt system i SSB. Funksjonaliteten i dagens systemer er ikke tilfredsstillende, integrasjonen mellom dem mangelfull og de dekker bare delvis de behov som SSB må stille til et administrativt system. I et totalt system vil det inngå hovedfunksjoner for økonomistyring, plan- og rapportering og virksomhetsplanlegging og informasjonssystem for ledelsen (LIS). Å få fram et helhetlig administrativt system er et omfattende arbeid som kan ta anslagsvis 1,5 - 2 år, avhengig av ambisjonsnivå og ressurser som blir satt inn.

5.5 Oppdragsvirksomhet og ekstern støtte

Oppdragsvirksomheten er særlig knyttet til Underavdeling for intervjuundersøkelser og Forskningsavdelingen. SSBs intervjuorganisasjon utfører også interne oppdrag, men en stor del av virksomheten er knyttet til oppdrag mot betaling. Organisasjonens stab består derfor av mange oppdragsstillinger, dvs. midlertidige stillingshjemler hvor det forutsettes at utgifter knyttet til oppdragene skal dekkes av tilsvarende inntekter. Forskningsprosjekter som ikke kan finansieres over det ordinære budsjettet, har i økende grad blitt gjennomført ved ekstern finansiering. En del av statistikkprosjektene gjennomføres i form av samarbeidsprosjekter der SSB bidrar med en andel av utgiftene over det ordinære budsjettet, mens andre prosjekter fullfinansieres i en igangsettingsperiode. Senere finansieres det løpende drifts- og utviklingsarbeid over SSBs ordinære budsjett. Fra forskningsrådene mottar SSB dessuten støtte til utviklings- og forskningsprosjekter av mer generell karakter.

Etterspørselen etter betalte oppdrag økte med 5 prosent fra 1989 og beløp seg til 29,1 millioner kroner i 1990. Det vesentligste av disse inntektene gikk med til å lønne 80 hjemler som SSB disponerte i 1990 for selvfinansierte oppdrag. Det antas at brukernes behov fortsatt er økende.

Det stilles krav til SSB om økt egenfinansiering og økt satsing på oppdragsvirksomhet. For å legge forholdene til rette for at SSB kan øke virksomheten på dette området, er det opprettet 35 nye oppdragshjemler for 1991 (5 oppdragshjemler overføres samtidig til

Skattedirektoratet). Samtidig inndras 35 fast organiserte stillingshjemler i 1991.

5.6 Statistisk samarbeid

SSB driver et utstrakt statistisk samarbeid. Formålet med innenlandsk samarbeid er bl.a. å gjøre SSB best mulig kjent med norske statistikkbrukeres behov og ønskemål. Det er også viktig for SSB å følge med i nordisk og internasjonal statistisk utvikling og å sikre at den statistikk som SSB lager kan sammenlignes med statistikk i andre land.

5.6.1 Rådgivende utvalg

God kontakt med oppdragsgivere og statistikkbrukere er helt vesentlig for å få et brukbart datagrunnlag og for å kunne utforme og presentere statistikken på en brukervennlig måte. For å etablere slik kontakt, har SSB opprettet rådgivende utvalg innen de viktigste statistikkområder. Representasjonen i utvalgene er valgt slik at den skal dekke de viktigste faglige brukerinteresser innen feltet både innenfor og utenfor SSB. Møter holdes etter behov for å drøfte spørsmål som planer for nye statistikkopplegg, utforming og presentasjon av statistikk, utforming av oppgaveskjema, metoder for datainnhenting etc. Selv om ikke alle utvalgene er like aktive, har utvalgsarbeidet stor betydning for SSB, spesielt i forbindelse med utvikling av ny statistikk og utarbeiding av langtidsprogram. SSB vil nå legge vekt på å bruke utvalgene mer aktivt i arbeidet med å kartlegge statistikkbehovet og i prioriteringen. I januar 1991 var det i alt 24 rådgivende utvalg. De enkelte utvalg med opplysning om eksterne representasjon står i vedlegg 6. I tillegg fungerte Byggefagrådets statistikkutvalg som formelt er oppnevnt av Byggefagrådet, som rådgivende utvalg i forhold til byggebransjen.

5.6.2 Nordiske utvalg

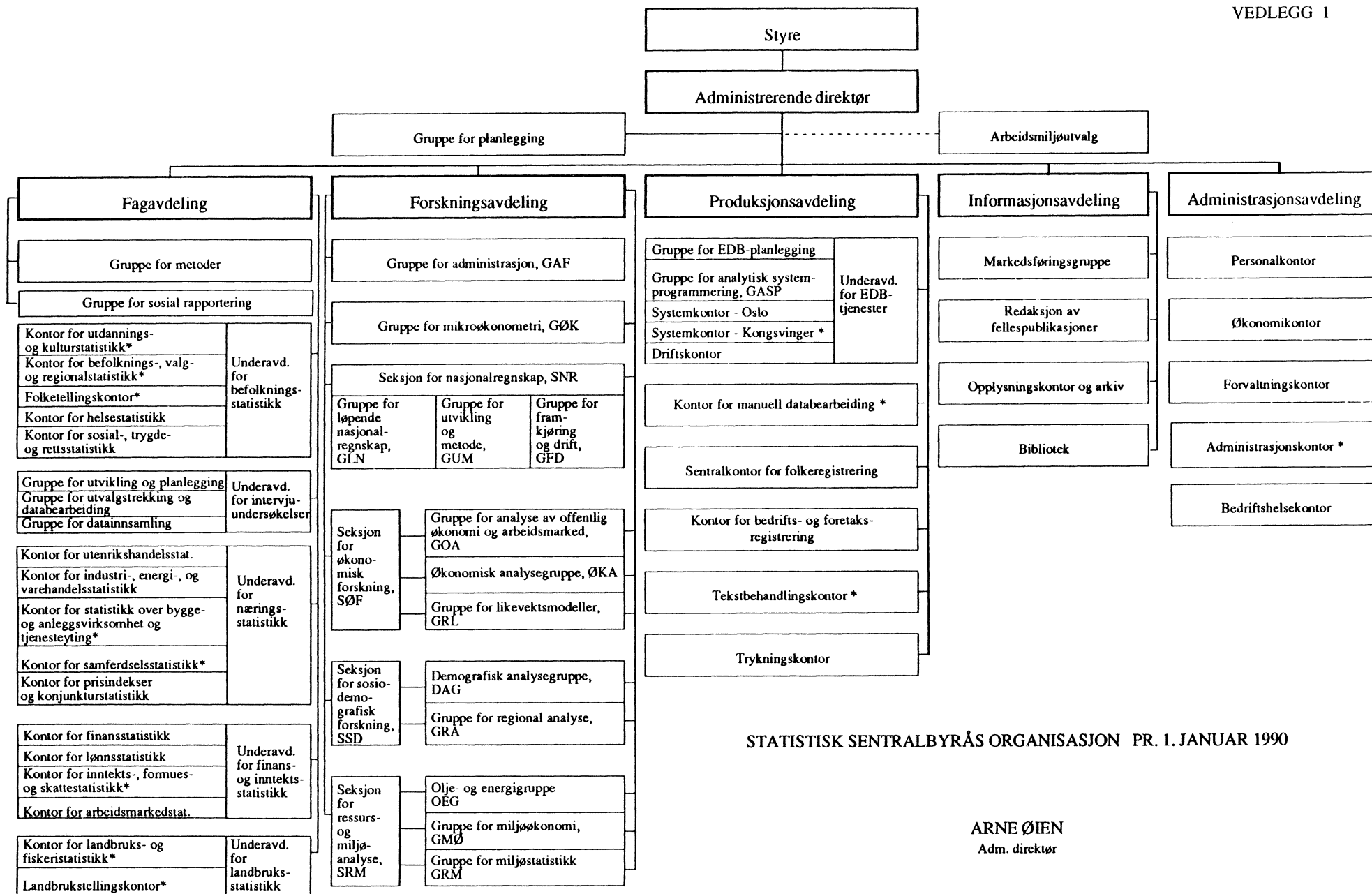
Nordisk statistisk samarbeid har lange tradisjoner og ble alt i 1889 organisert under Det nordiske sjefsstatistikermøte. Dette organ består av sjefene ved de nordiske statistiske sentralbyråer som kommer sammen til møte hvert tredje år og til kortere møter i de

mellomliggende år. På de fleste viktige statistikkområder og på enkelte tekniske felter er det opprettet utvalg med representanter fra de nordiske land. Utvalgene som arbeider etter mandater gitt av sjefsmøtene, har til oppgave å medvirke til å gjøre nordisk statistikk sammenlignbar, til å videreutvikle nordisk statistikk og til gjensidig informasjon om erfaringer høstet fra statistisk arbeid. Utvalgene har faste arbeidsprogram og driver en viss møtevirksomhet i perioden mellom sjefsmøtene. Utvalgene kan også arbeide med felles nordiske prosjekter. Det utgis bl.a. en nordisk statistisk årbok. For å lette samarbeidet er det opprettet et Nordisk statistisk sekretariat som har sete i København. Siste nordiske sjefsstatistikermøte ble holdt i Helsingfors i 1989, samtidig med at man feiret 100-årsjubileet for nordisk statistisk samarbeid. I januar 1991 var 21 nordiske utvalg i arbeid, slik vedlegg 7 viser.

5.6.3 Internasjonalt samarbeid

De viktigste internasjonale statistiske fora hvor SSB deltar, er Conference of European Statisticians (CES) i Geneve og Organization for Economic Cooperation and Development (OECD) i Paris. CES er en underorganisasjon av FNs Economic Commission for Europe, og den har som oppgave å arbeide for statistisk harmonisering og utvikling innen de europeiske land. Spesielt er en opptatt av å få gjennomført de statistikkprogrammer som FN anbefaler, bl.a. tillemping og bruk av felles internasjonale statistiske standarder. I 1990 deltok SSB i CES-møter som behandlet en rekke viktige utviklingsområder hvor det er behov for internasjonalt samarbeid. Statistikkarbeidet innen OECD foregår på mer avgrensede felter som dekkes av spesielle fagkomiteer (f.eks. Industrikomiteen) med det formål å bedre og samordne statistikken innen vedkommende fagområde. SSB deltok ellers i en rekke andre internasjonale møter som hadde betydning for den faglige utvikling. Spesielt for forskningen er kontakt med internasjonale forskningsmiljøer av avgjørende betydning for å kunne følge med i utviklingen og derved holde en høy faglig standard. For perioden 1989-1992 er Norge valgt inn som medlem av FNs statistikkommisjon og deltok i Kommisjonens møte i februar 1991. Nærmere statistisk samarbeid mellom EFTA-land og EF-land (EUROSTAT) er under utredning.

VEDLEGG

STATISTISK SENTRALBYRÅS ORGANISASJON PR. 1. JANUAR 1990

ARNE ØIEN
Adm. direktør

Kontorer merket med * er plassert i Kongsvinger.

Faglig ledelse (stab) er vist ved linje til venstre og administrativ ledelse ved linje til høyre.

KOMMENTARER TIL ORGANISASJONSKARTET

STATISTISK SENTRALBYRÅS STYRE

Ved kgl. res. av 22. desember 1989 ble det med hjemmel i statistikkloven oppnevnt nytt styre med følgende sammensetning:

Sentralbanksjef Hermod Skånland, leder
Konsemsjef Thorleif Borge, nestleder
Siviløkonom Kristen Krohn Devold
Professor Kari Wærness
Ekspedisjonssjef Eva Birkeland
Professor Arne Jon Isachsen
Førstekonsulent Reidar Waaler

Vararepresentanter:
Generalsekretær Svein Grønnern
Ekspedisjonssjef Sigurd Tveitereid
Førstekonsulent Rune Gløersen
Førsteamannensis Linda Sagholt Hjortland

Styret skal behandle og fastsette SSBs strategiplan, budsjettforslag og årlig virksomhetsplan etter forslag fra administrerende direktør og legge disse saker samt årsmelding fram for departementet. Videre skal styret føre tilsyn med utviklingen av norsk statistikk og med virksomheten i SSB. Administrerende direktør skal legge fram for styret alle saker av større betydning for norsk statistikk og for SSBs virksomhet.

STATISTISK SENTRALBYRÅS ORGANISASJON OG LEDELSE PR. 1. JANUAR 1990

ADM. DIREKTØR:

Administrerende direktør Arne Øien

Underdirektør Mikael Selsjord
Fra 1/11-90 Rådgiver Bjørg Moen

Gruppe for planlegging:
Rådgiver Otto Carlson

FAGAVDELING:

Fagdirektør Gisle Skancke

Gruppe for metoder
Forsker Ib Thomsen

Gruppe for sosial rapportering
Forsker Arne S. Andersen

Underavdeling for befolkningsstatistikk

Avdelingsdirektør Nils Håvard Lund

Kontor for utdannings- og kulturstatistikk*
Kontorsjef Paul Inge Severeide

Kontor for befolknings-, valg- og regionalstatistikk*
Byråsjef Jan Byfuglien

Folketellingskontor* (midlertidig)
Byråsjef Jan Furseth

Kontor for helsestatistikk
Kontorsjef Jens-Kristian Borgan

Kontor for sosial-, trygde- og rettsstatistikk
Byråsjef Jon Holmøy
Fra 1/7-90 Fung. byråsjef Berit Otnes

Underavdeling for intervjuundersøkelser

Underdirektør Einar Jensen

Gruppe for utvikling og planlegging
Førstekonsulent Gustav Haraldsen

Gruppe for utvalgstrekkning og databearbeiding
Førstekonsulent Thomas Hoel

Gruppe for datainnsamling
Førstekonsulent Egil Midtlyng

Underavdeling for næringsstatistikk:

Avdelingsdirektør Sverre Hove
Avdelingsdirektør Liv Hobbeldstad Simpson

Kontor for utenrikshandelsstatistikk
Fung. kontorsjef Hans Kristian Østereng

Kontor for industri-, energi- og varehandelsstatistikk
Byråsjef Frank Foyn

Kontor for statistikk over bygge- og anleggsvirksomhet og tjenesteyting*
Byråsjef Arild Thomassen

Kontor for samferdselsstatistikk*
Byråsjef Jan-Erik Lystad

Kontor for prisindekser og konjunkturstatistikk
Byråsjef Tom Langer Andersen

Underavdeling for finans- og inntektsstatistikk:

Underdirektør Bjørn Bleskestad

Kontor for finansstatistikk
Kontorsjef Anna Rømo
Fra 1/10-90 Fung. kontorsjef Kjell Hammer

Kontor for lønnsstatistikk
Byråsjef Gunnar Furuholmen-Jenssen

Kontor for arbeidsmarkedstatistikk
Kontorsjef Helge Nome Næshheim

Kontor for inntekts-, formues- og skattestatistikk*
Byråsjef Leif Korbøl

KOMMENTARER TIL ORGANISASJONSKARTET (forts.)**Underavdeling for landbruksstatistikk**
Underdirektør Sigurd LianesKontor for landbruks- og fiskeristatistikk*
(Kontorleder - ubesatt)Landbrukstellingskontor* (midlertidig)
Byråsjef Ole Rognstad**FORSKNINGSAVDELING:**Forskningsdirektør Olav Bjerkholt
Forskningsjef Svein LongvaGruppe for administrasjon
Byråsjef Bente Torgersen. Sluttet 1/8-90
Ubesatt resten av åretGruppe for mikroøkonometri
Forsker John Dagsvik**Seksjon for nasjonalregnskap**
Gruppe for løpende nasjonalregnskap
Planlegger Tore HalvorsenGruppe for framkjøring og drift
Førstekonsulent Randi HallénGruppe for utvikling og metoder
Planlegger Anders Harildstad**Seksjon for økonomisk forskning**
Gruppe for analyse av offentlig økonomi og arbeidsmarked
Forsker Olav LjonesØkonomisk analysegruppe
Forskningsjef Ådne CappelenGruppe for likevektsmodeller
Forsker Erling Holmøy**Seksjon for sosiodemografisk forskning**
Demografisk analysegruppe
Forsker Helge BrunborgGruppe for regional analyse
Forsker Tor Skoglund**Seksjon for ressurs- og miljøanalyse**
Olje- og energigruppe
Forsker Øystein Olsen
Fra 1/3-90 Asbjørn Aaheim (fung.)Gruppe for miljøøkonomi
Forsker Knut Halvor AlfsenGruppe for miljøstatistikk
Førstekonsulent Frode Brunvoll**PRODUKSJONSAVDELING:**

Produksjonsdirektør Erik Aurbakken

Underavdeling for EDB-tjenester
EDB-sjef Stein TurtumøygardGruppe for EDB-planlegging
Planlegger Hanne Marit ModahlGruppe for analytisk syst./progr. (GASP)
Planlegger Bjørn Helge VatneSystemkontor, Oslo
Byråsjef Ole FørriisdahlSystemkontor, Kongsvinger*
Byråsjef Knut KvislaDriftskontor
Byråsjef Arne G. TeigenKontor for manuell databearbeiding*
Byråsjef Helge SkaugSentralkontor for folkeregistrering
Kontorsjef Harald HammerKontor for bedrifts- og foretaksregistrering
Byråsjef Tor Ole NygaardTekstbehandlingskontor*
Førstekonsulent Asbjørn Willy WethalTrykningskontor
Konsulent Esther Larsen**INFORMASJONSAVDELING**

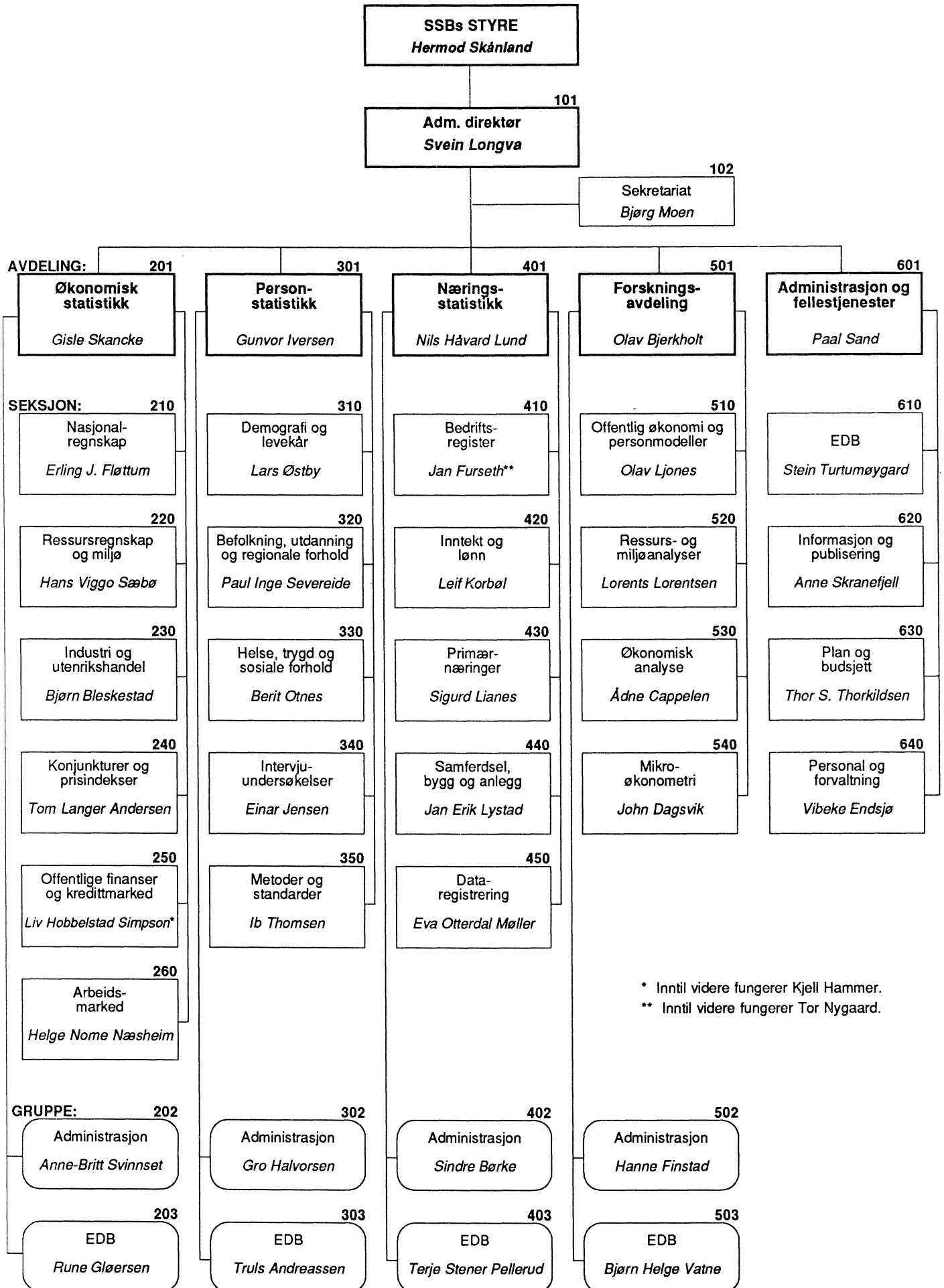
Underdirektør Idar Møglestue

Markedsføringsgruppe
Førstekonsulent Liv ArgelRedaksjon av fellespublikasjoner
Konsulent Ellen RodinOpplysningskontor og arkiv
Konsulent Dag Svendsen (fung.)Bibliotek
Hovedbibliotekar Hilde Rødland**ADMINISTRASJONSAVDELING:**

Personal- og økonomidirektør Paal Sand

Personalkontor
Kontorsjef Vibeke EndsjøØkonomikontor
Kontorsjef Thor ThorkildsenForvaltningskontor
Førstekonsulent Geten EngelstadAdministrasjonskontor*
Kontorsjef Sindre BørkeBedriftshelsekontor
Lege Charite Bonnevie (permittert)

STATISTISK SENTRALBYRÅS ORGANISASJON PR. 1. JUNI 1991

LOV AV 16. JUNI 1989 NR. 54 OM OFFISIELL STATISTIKK OG STATISTISK SENTRALBYRÅ (STATISTIKKLOVEN)*

KAPITTEL 1. FORMÅL, DEFINISJON OG VIRKEOMRÅDE

§ 1-1 Formål

Denne lov skal fremme effektiv produksjon av tjenlig statistikk gjennom regler for innsamling og bruk av opplysninger til statistiske formål og gjennom regler for Statistisk sentralbyrås organisasjon og virksomhet.

§ 1-2 Definisjoner

(1) Statistikk er tallfestede opplysninger om en gruppe eller et fenomen, som fremkommer ved sammenstilling og bearbeiding av opplysninger om de enkelte enhetene i gruppen eller et utvalg av disse enhetene, eller ved systematisk observasjon av fenomenet.

(2) Offisiell statistikk er statistikk som gjøres tilgjengelig for allmennheten av Statistisk sentralbyrå eller annet statlig organ.

§ 1-3 Virkeområde

Kongen avgjør i hvilken utstrekning loven skal gjøres gjeldende for Norges økonomiske sone og for Svalbard, Jan Mayen og bilandene.

KAPITTEL 2. OFFISIELL STATISTIKK

§ 2-1 Beslutning om utarbeidelse av offisiell statistikk

Beslutning om utarbeidelse av offisiell statistikk tas av Kongen.

§ 2-2 Plikt til å gi opplysninger

(1) Kongen kan ved forskrift eller enkeltvedtak pålegge enhver å gi de opplysninger som er nødvendige for utarbeidelse av offisiell statistikk, så langt lovbestemt taushetsplikt ikke er til hinder for dette.

(2) Det kan settes tidsfrist for å gi opplysninger, og fastsettes i hvilken form opplysningene skal gis. Opplysningsplikten er overtrådt når de pålagte opplysninger ikke er gitt innen utløpet av tidsfristen.

§ 2-3 Tvangsmulkt

Det organ som har fastsatt opplysningsplikt, kan ilegge tvangsmulkt til staten for den som har overtrådt plikten. Slik tvangsmulkt kan inndrives ved utpanting. Påløpt tvangsmulkt kan i særlige tilfelle helt eller delvis ettergis. Kongen kan gi nærmere bestemmelser om slik tvangsmulkt.

§ 2-4 Taushetsplikt

(1) De som utfører arbeid eller tjeneste for et organ som forbereder eller utarbeider offisiell statistikk, plikter å hindre at uvedkommende får adgang eller kjennskap til det de under forberedelsen eller utarbeidelsen av en statistikk får vite om personlige forhold, drifts- eller forretningsforhold, eller tekniske innretninger og fremgangsmåter. Taushetsplikten gjelder bare de opplysninger som er hentet inn med sikte på utarbeidelse av offisiell statistikk.

(2) Taushetsplikten gjelder også etter at vedkommende har avsluttet arbeidet eller tjenesten. Vedkommende kan heller ikke utnytte opplysninger som nevnt i denne paragraf i egen virksomhet eller i arbeid eller tjeneste for andre.

(3) Forvaltningsloven §§ 13 til 13 e kommer ikke til anvendelse.

§ 2-5 Bruk av opplysninger

(1) Opplysninger hentet inn etter fastsatt opplysningsplikt, eller som er gitt frivillig, kan bare nyttes ved utarbeiding av offisiell statistikk, eller til annen bruk som er godkjent av Datatilsynet og som ikke er til skade for rikets sikkerhet. Dersom opplysninger utleveres, skal taushetsplikt etter § 2-4 også gjelde mottageren av opplysningene. Når særlige grunner tilsier det, kan Datatilsynet likevel gjøre unntak fra slik taushetsplikt for enkelte typer opplysninger.

* Gjeldende fra 16. februar 1990.

(2) Organ som utleverer slike opplysninger, kan stille vilkår, bl.a. om bruken av opplysningene og om hvem som skal ha ansvar for og adgang til opplysningene, om oppbevaring og tilbakelevering av utlånt materiale, om tilintetgjøring av avskrifter m.m.

§ 2-6 Offentliggjøring av opplysninger

Opplysninger hentet inn etter fastsatt opplysningsplikt, eller som er gitt frivillig, skal ikke i noe fall offentliggjøres slik at de kan føres tilbake til oppgavegiver eller annen identifiserbar enkeltperson til skade for denne, eller til urimelig skade for denne dersom oppgavegiveren eller enkeltpersonen er et foretak som nevnt i 5-1 tredje ledd eller en offentlig virksomhet.

§ 2-7 Opphør av taushetsplikt

Taushetsplikt etter denne lov for opplysninger om personlige forhold opphører etter 100 år. Taushetsplikt etter denne lov for opplysninger om drift- og forretningsforhold og tekniske innretninger og fremgangsmåter opphører etter 60 år.

KAPITTEL 3 . STATISTISK SENTRALBYRÅS OPPGAVER OG VIRKSOMHET

§ 3-1 Statistisk sentralbyrås oppgaver og virksomhet

Statistisk sentralbyrå er det sentrale organ for utarbeiding og spredning av offisiell statistikk og har hovedansvaret for at denne lovs formål etter § 1-1 blir oppfylt. I denne sammenheng skal Statistisk sentralbyrå:

- Kartlegge og prioritere behov for offisiell statistikk,
- Samordne omfattende statistikk som blir utarbeidet av forvaltningsorganer,
- Utvikle statistiske metoder og utnytte statistikken til analyse og forskning,
- Gi opplysninger til statistisk bruk for forskningsformål og for offentlig planlegging innenfor rammen av denne lovs § 2-5,
- Ha hovedansvaret for internasjonalt statistisk samarbeid.

§ 3-2 Administrative datasystemer

(1) Statistisk sentralbyrå har rett til å utnytte administrative datasystemer i statsforvaltningen og i landsomfattende kommunale organisasjoner som grunnlag for offisiell statistikk.

(2) Når statsorganer eller landsomfattende kommunal organisasjon skal opprette eller endre større administrative

datasystem, skal melding om dette på forhånd sendes til Statistisk sentralbyrå. Statistisk sentralbyrå kan innhente tilleggsopplysninger. Statistisk sentralbyrå kan fremme forslag om hvordan datasystemet skal utformes for også å ivareta statistikkhensyn.

(3) Kongen kan gi nærmere bestemmelser om praktiseringen av reglene i første og annet ledd.

§ 3-3. Samordning av statistikk

(1) Når forvaltningsorgan skal gjennomføre større statistiske undersøkelser, skal melding om dette på forhånd sendes Statistisk sentralbyrå. Statistisk sentralbyrå kan innhente tilleggsopplysninger. Statistisk sentralbyrå kan fremme forslag om hvordan opplysninger skal hentes inn og om hvordan statistikken skal utarbeides for å ivareta statistikk- og samordningshensyn.

(2) Kongen kan bestemme at offentlige forskningsinstitutter skal regnes som forvaltningsorgan i forhold til bestemmelsene i denne paragraf.

KAPITTEL 4 . STATISTISK SENTRALBYRÅS ORGANISASJON OG LEDELSE

§ 4-1 Statistisk sentralbyrås ledelse

(1) Statistisk sentralbyrå er en faglig uavhengig institusjon som er underlagt det departement Kongen bestemmer.

(2) Statistisk sentralbyrå ledes av et styre og en administrerende direktør.

Administrerende direktør forestår ledelsen unntatt i de saker som hører inn under styret. Kongen kan gi forskrift om styrets og administrerende direktørs oppgaver.

§ 4-2. Styrets oppgaver og sammensetning

(1) Styret behandler og fastsetter Statistisk sentralbyrås langtidsprogram, budsjettforslag og årlig arbeidsprogram etter forslag fra administrerende direktør og legger disse saker samt årsmelding frem for departementet. Styret fører ellers et alminnelig tilsyn med utviklingen i offisiell statistikk og med Statistisk sentralbyrås virksomhet.

(2) Styret i Statistisk sentralbyrå skal ha 7 medlemmer. Kongen oppnevner styrets leder, dets nestleder og 5 ordinære medlemmer med varamedlemmer for en periode av 4 år. Det er adgang til gjenoppnevning. Ett medlem med varamedlem oppnevnes etter forslag fra de ansatte.

**KAPITTEL 5.
ANDRE BESTEMMELSER**

§ 5-1 Straff

(1) Forsettlig overtredelse av § 2-2 eller vedtak med hjemmel i § 2-2 om oppgaveplikt, av § 2-5 om bruk av opplysninger eller av § 2-6 om offentliggjøring av opplysninger, kan straffes med bøter, med mindre overtredelsen faller inn under strengere straffebestemmelser.

(2) Brudd på taushetsplikt eller på vilkår etter § 2-5 kan straffes etter straffeloven § 121.

(3) Er en overtredelse begått av noen som har handlet på vegne av et selskap med begrenset ansvar, et kommandittselskap eller en annen sammenslutning, en stiftelse eller en kommune eller fylkeskommune, kan bøtestraff ilegges foretaket. Dette gjelder selv om ingen enkeltperson kan straffes for overtredelsen.

§ 5-2 Gjennomføring av loven m.m.

Kongen kan gi forskrift om gjennomføring og utfylling av loven.

**KAPITTEL 6.
IKRAFTTREDELSE. OVERGANGSREGLER.
ENDRINGER I ANDRE LOVER**

§ 6-1

(1) Denne lov trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

(2) I løpet av de to første årene denne lov er i kraft, kan Statistisk sentralbyrå fastsette plikt for forvaltningsorganer til å gi opplysninger om sin løpende statistikk, og plikt for statsorganer og landsomfattende kommunale organisasjoner til å gi opplysninger om sine større administrative datasystemer.

(3) Ved første gangs oppnevning av styre oppnevnes styrets nestleder og 2 av de ordinære medlemmer for en periode av 2 år.

(4) Kongen kan bestemme at denne lovs regler om varighet og opphør av taushetsplikt for opplysninger også skal gjelde for opplysninger innhentet til bruk i offisiell statistikk før denne lov er trådt i kraft.

(5) Lov av 25. april 1907 nr. 2 om tilveiebringelse af opgaver til den officielle statistik oppheves.

FORSKRIFT OM IKRAFTTREDELSE, GJENNOMFØRING OG UTFYLLING AV LOV 16. JUNI 1989 NR. 54 OM OFFISIELL STATISTIKK OG STATISTISK SENTRALBYRÅ (STATISTIKKLOVEN)*

Fastsatt av Finansdepartementet 13. februar 1990 med hjemmel i lov av 16. juni 1989 nr. 54 om offisiell statistikk og Statistisk sentralbyrå (statistikkloven) §§ 2-1, 2-2, 2-3, 3-2, 3-3, 4-1 annet ledd, 5-2, 6-1 første og fjerde ledd, jf. kgl. res. av 16. juni 1989.

Kap. 1 ADMINISTRATIVE DATASYSTEMER

§ 1-1

Med et administrativt datasystem forstås opplysninger som organer i statsforvaltningen og landsomfattende kommunale organisasjoner samler inn og oppbevarer på en slik måte at opplysningene kan hentes frem til bruk i organets eller organisasjonenes virksomhet.

Med **større** administrative datasystemer menes datasystemer som enten er eller er ment å skulle bli landsomfattende, eller som dekker en større del av landet.

§ 1-2

Statistisk sentralbyrå skal ha adgang til administrative datasystemer der dette kan sikre en mer effektiv samfunnsmessig utnyttning av data som er samlet inn for administrative formål. Hvis opplysninger fra meldepliktige administrative datasystemer etter Statistisk sentralbyrås skjønn kan gi et hensiktsmessig datagrunnlag for utarbeiding av tjenlig offisiell statistikk, kan Statistisk sentralbyrå gi pålegg om oppgaveplikt etter § 2-2 i statistikkloven.

§ 1-3

Statlige organer og landsomfattende kommunale organisasjoner skal uoppfordret sende melding til Statistisk sentralbyrå når nye, større administrative datasystemer planlegges opprettet eller når slike systemer planlegges endret. Statistisk sentralbyrå kan gi nærmere bestemmelser om hvordan denne melding skal utformes.

§ 1-4

Statistisk sentralbyrå kan fremme forslag om hvordan et administrativt datasystem skal utformes, slik at det også kan tjene statistiske hensyn, herunder forslag om:

- hvilke opplysninger det bør inneholde
- definisjoner av enheter, kjennemerker, klassifikasjoner etc.
- systemopplegg
- datakontroll
- hvilke opplysninger som skal overføres til Statistisk sentralbyrå og tidspunkt for overføringen.

Det skal legges vekt på de kostnadmessige sider ved utformingen av de administrative datasystemer.

* Gjeldende fra 16. februar 1990.

Kap. 2 SAMORDNING AV STATISTIKK

§ 2-1

Med **større** statistiske undersøkelser forstås her landsomfattende undersøkelser eller undersøkelser som omfatter en større del av landet hvis tallet på oppgavegivere eller opplysninger har et stort omfang.

§ 2-2

Når forvaltningsorganer planlegger å sette i verk større statistiske undersøkelser, skal melding sendes uoppfordret til Statistisk sentralbyrå. Statistisk sentralbyrå kan gi nærmere bestemmelser om hvordan denne melding skal utformes.

§ 2-3

For å ivareta statistikk- og samordningshensyn, kan Statistisk sentralbyrå fremme forslag om hvordan opplysningene skal innhentes og hvorledes statistikken skal utarbeides, herunder forslag om:

- definisjon av statistiske enheter, kjennemerker, klassifikasjoner etc.
- datainnhenting, f.eks. spørreskjemaets form og innhold
- databearbeiding
- presentasjon av resultatet.

Det skal legges vekt på hensynet til de berørte parter kostnader ved innhentelse av opplysninger og utarbeidelse av statistikk.

§ 2-4

Statistisk sentralbyrå kan bestemme at statistikkresultatene helt eller delvis også skal publiseres av Statistisk sentralbyrå.

Kap. 3 TVANGSMULKT

§ 3-1

Statistisk sentralbyrå kan ilegge tvangsmulkt ved oversittelse av frist til å gi opplysninger pålagt i medhold av statistikkloven § 2-2.

Tvangsmulkt kan fastsettes på forhånd eller i forbindelse med at ny frist for å gi opplysninger blir gitt.

§ 3-2

Tvangsmulkt kan fastsettes enten som engangsmulkt eller som løpende tvangsmulkt. Engangsmulkt kan gjentas ved fastsetting av nye frister inntil opplysningene er gitt.

Ved løpende tvangsmulkt vil mulktbeløpet påløpe inntil oppgaven er gitt.

§ 3-3

Ved fastsetting av mulktens størrelse skal det bl.a. tas hensyn til oppgavegiverens kostnader ved å oppfylle oppgaveplikten slik at mulkt får tilstrekkelig forebyggende virkning. Ved gjentatt tvangsmulkt kan mulkten settes til et høyere beløp.

§ 3-4

Ved forhåndsfastsatt tvangsmulkt forfaller engangsmulkten fra det tidspunkt oppgaveplikten er overtrådt. Ved etterhåndsfastsatt tvangsmulkt forfaller den til betaling første virkedag etter at ny frist for oppgaveplikten er utløpt.

Løpende tvangsmulkt forfaller etter hvert som den påløper.

§ 3-5

Statistisk sentralbyrå kan i særlige tilfelle ettergi tvangsmulkt helt eller delvis hvor det foreligger meget sterke grunner.

§ 3-6

Vedtak om tvangsmulkt kan påklages til Finansdepartementet.

Kap. 4 STATISTISK SENTRALBYRÅS STYRE**§ 4-1**

Styret kommer sammen til møter etter innkalling fra lederen så ofte som det er nødvendig av hensyn til de saker som skal behandles, eller etter krav fra minst tre styremedlemmer.

Innkallingen skal være skriftlig og skal så vidt mulig skje med 14 dagers varsel. Kopi av innkalling og dokumenter sendes også til varamedlemmene.

Administrerende direktør møter i styret.

Møtet ledes av styrets leder. Har lederen forfall, ledes møtet av dets nestleder.

For at styret skal være beslutningsdyktig, må i tillegg til leder eller nestleder minst tre styremedlemmer eller varamedlemmer og administrerende direktør eller den som fungerer som administrerende direktør, være til stede.

§ 4-2

Alle styremedlemmer og varamedlemmer skal ha adgang til alle dokumenter om saker som angår styrets virkeområde.

Saker som er forhandlings- og/eller drøftingstema med de ansatte, skal tas opp med Statistisk sentralbyrås fagforeninger i tråd med Hovedavtalen og Statistisk sentralbyrås særavtale om medbestemmelse før de behandles av styret.

§ 4-3

Styret skal føre møteprotokoll som underskrives av de møtende medlemmer og administrerende direktør.

Styremedlemmer og administrerende direktør kan forlange å få dissens ført i protokollen.

Utskrift av protokollen skal uten opphold sendes Finansdepartementet og Riksrevisjonen til orientering.

Kap. 5 ADMINISTRERENDE DIREKTØR**§ 5-1**

Administrerende direktør skal ha ansvaret for ledelsen av Statistisk sentralbyrå, unntatt i de saker som hører inn under styret.

§ 5-2

Administrerende direktør skal, i tråd med de bestemmelser som er gitt i statistikkloven, utarbeide og legge frem for styret forslag til

- langtidsprogram
- årlig budsjettforslag
- årlig arbeidsprogram og
- årsmelding for Statistisk sentralbyrå.

§ 5-3

Administrerende direktør har det faglige ansvar for Statistisk sentralbyrås virksomhet og skal sørge for at det fastsatte arbeidsprogram blir gjennomført på en så hensiktsmessig og økonomisk måte som mulig innenfor gjeldende lover og forskrifter, at Statistisk sentralbyrås virksomhet for øvrig følger gjeldende bestemmelser, og at de årlige bevilgninger disponeres i samsvar med Stortingets bevilgningsvedtak og de gitte budsjettforutsetningene og de bestemmelser som gjelder for økonomi- og kontorforvaltning.

§ 5-4

Administrerende direktør skal legge frem for styret saker av større betydning eller som er av prinsipiell interesse for norsk offisiell statistikk eller for Statistisk sentralbyrås virksomhet, herunder saker som vil få betydelige konsekvenser for senere års budsjetter.

§ 5-5

Administrerende direktør skal sørge for at saker som legges frem for styret og departementet er forsvarlig utredet og dokumentert, og at de blir lagt frem i rett tid.

Kap. 6 IKRAFTTREDEN

Statistikkloven 16. juni 1989 nr. 54 og denne forskrift trer i kraft f.o.m. 16. februar 1990.

Statistikkloven § 2-7 om varighet og opphør av taushetsplikt, gjelder også opplysninger hentet inn med hjemmel i statistikkloven av 1907, opplysninger hentet inn med hjemmel i særlover, opplysninger hentet inn fra offentlige organer hentet inn på frivillig grunnlag før denne lov trådte i kraft.

OVERSIKT OVER STILLINGER (ÅRSVERK) FORDELT PÅ AVDELINGER/KONTORER PR. 1.7.89 OG PR. 31.12.90

Avdelinger og kontorer	1989 i alt	1990							Opp- drags- hjem- ler
		I alt	Faste stillings- hjemler		Tellings- stillings- hjemler		Tids- begrensede stillings- hjemler		Ekstra- hjelp
			S	A	S	A	S	A	
ADMINISTRERENDE DIREKTØR (101)	3,0	3,0	3,0						
Gruppe for planlegging (102)	1,0	1,0	1,0						
FAGA VDELING (200)	317,8	340,3	185,5	88,0	28,0	8,5	5,0		1,8 23,5
Avdelingsledelse (201)	1,0	8,0	6,5				1,0		0,5
Gruppe for metoder (202)	9,0	9,0	7,0		2,0				
Gruppe for sosial rapportering (204)		5,0	4,0						1,0
Underavdeling for befolkningsstatistikk (210)	67,5	77,7	39,0	17,0	9,0	7,5	1,0		4,2
Ledelse (211)	2,0	2,0	1,0		1,0				
Kontor for utdanningsstatistikk (213)	15,0	15,5	9,5	4,5					1,5
Kontor for befolkningsstatistikk (214)	12,0	12,5	8,0	3,0					1,5
Folketellingskontor (215)	7,0	15,5			8,0	7,5			
Kontor for helsestatistikk (216)	15,5	17,0	8,5	6,5			1,0		1,0
Kontor for sosialstatistikk (217)	16,0	15,2	12,0	3,0					0,2
Underavdeling for intervjuundersøkelser (220)	43,9	38,0	12,0	13,0			3,0		10,0
Ledelse (221)	1,0	2,0	2,0						
Gruppe for utvikling og planlegging (224)	42,9	7,0	2,0						5,0
Gruppe for utvalgstreking og databearb. (225)		11,5	3,5	6,0			2,0		
Gruppe for datainnsamling (226)		17,5	4,5	7,0			1,0		5,0
Underavdeling for næringsstatistikk (230)	100,4	102,6	67,0	32,0					0,8 2,8
Ledelse (231)	1,0	3,0	3,0						
Kontor for utenrikshandel (232)	17,0	18,0	8,0	9,0					1,0
Kontor for industristatistikk (233)	30,5	28,5	25,0	2,5					1,0
Kontor for byggestatistikk (234)	15,6	16,8	11,0	5,0					0,8
Kontor for samferdselsstatistikk (235)	19,0	18,0	9,0	9,0					
Kontor for konjunkturstatistikk (236)	17,3	18,3	11,0	6,5					0,8
Underavdeling for finans- og inntektsstatistikk (240)	64,0	65,5	38,0	19,5	3,0				1,0 4,0
Underdirektør (241)	1,0	1,0	1,0						
Kontor for finansstatistikk (242)	20,0	22,0	15,0	6,0					1,0
Kontor for lønnsstatistikk (243)	15,0	13,5	7,0	4,5	1,0			1,0	
Kontor for inntektsstatistikk (244)	12,0	13,0	7,0	4,0					2,0
Kontor for arbeidsmarkedstatistikk (245)	16,0	16,0	8,0	5,0	2,0				1,0
Underavdeling for landbruksstatistikk (250)	32,0	34,5	12,0	6,5	14,0	1,0			1,0
Underdirektør (251)	1,0	1,0	1,0						
Kontor for landbruksstatistikk (252)	18,0	18,5	11,0	6,5					1,0
Landbrukstillingskontor (253)	13,0	15,0			14,0	1,0			

S = saksbehandler

A = annet

OVERSIKT OVER STILLINGER (ÅRSVERK) FORDELT PÅ AVDELINGER/KONTORER PR. 1.7.89 OG PR. 31.12.90 (forts.)

Avdelinger og kontorer	1989 i alt	1990								
		I alt	Faste stillings- hjemler		Tellings- stillings- hjemler		Tids- begrensede stillings- hjemler		Ekstra- hjelp	Opp- drags- hjem- ler
			S	A	S	A	S	A		
FORSKNINGSAVDELING (300)	114,2	115,7	73,0	8,0			3,0		2,7	29,0
Avdelingsledelse (301)	4,0	4,0	4,0							
Gruppe for administrasjon, GAF (302)	5,0	5,0	2,0	2,0						1,0
Gruppe for mikroøkonometri, GØK (310)	6,0	6,0	3,0							3,0
Gruppe for analyse av offentlig økonomi og arbeidsmarked, GOA (321)	12,0	12,0	7,0	2,0						3,0
Økonomisk analysegruppe, ØKA (322)	21,2	22,2	14,5	1,0					1,2	5,5
Gruppe for likevektsmodeller, GRL (323)	5,5	5,5	2,5							3,0
Demografisk analysegruppe, DAG (331)	8,5	7,5	5,0							2,5
Gruppe for regional analyse, GRA (332)	4,0	4,0	2,0							2,0
Olje- og energigruppe, OEG (341)	15,0	10,0	4,0	1,0			2,0			4,0
Gruppe for miljøøkonomi, GMØ (342)	9,0	13,0	8,0				1,0			4,0
Gruppe for miljøstatistikk, GRM (344)	4,0	4,0	3,0							1,0
Seksjon for nasjonalregnskap, SNR (350)	20,0	22,5	18,0	3,0					1,5	
PRODUKSJONSAVDELING (400)	304,6	296,5	114,5	137,5	10,5	13,0	1,0		2,0	18,0
Avdelingsledelse (401)	1,0	2,0	2,0							
Underavdeling for EDB-tjenester (410)	81,1	80,5	62,5		8,0		1,0		1,0	8,0
Ledelse (411)	1,0	1,0	1,0							
Gruppe for EDB-planlegging (412)	3,0	3,0	3,0							
Gruppe for analytisk systemering og programmering, GASP (413)	8,0	8,0	5,0							3,0
Systemkontor - Oslo (414)	21,5	22,0	17,0		1,0		1,0		1,0	2,0
Systemkontor - Kongsvinger (415)	18,6	19,5	12,5		5,0					2,0
Driftskontor (416)	29,0	27,0	24,0		2,0					1,0
Kontor for manuell databearbeiding (420)	131,0	123,0	15,0	87,0	1,0	13,0				7,0
Sentralkontor for folkeregistrering (430)	27,5	27,5	17,0	9,5						1,0
Kontor for bedrifts- og foretaksregistrering (440) .	26,0	26,5	7,0	15,0	1,5				1,0	2,0
Tekstbehandlingskontor (450)	19,0	19,0	3,0	16,0						
Trykningskontor (460)	19,0	18,0	8,0	10,0						
INFORMASJONSAVDELING (500)	23,0	22,5	13,0	5,0						4,5
Avdelingsledelse (501)	1,0	1,0	1,0							
Markedsføringsgruppe (510)	1,0	1,0	1,0							
Redaksjon av fellespublikasjoner (520)	4,0	4,0	2,0	2,0						
Opplysningskontor og arkiv (530)	7,5	7,0	4,0	3,0						
Bibliotek (540)	9,5	9,5	5,0							4,5
ADMINISTRASJONSAVDELING (600)	52,0	48,5	25,0	15,5		2,0			1,0	5,0
Avdelingsledelse (601)	3,0	4,0	3,0							1,0
Personalkontor (610)	13,0	8,5	6,0	1,0					0,5	1,0
Økonomikontor (620)	7,0	7,0	6,0	1,0						
Forvaltningskontor (630)	14,5	13,0	4,0	9,0						
Administrasjonskontor (640)	14,5	16,0	6,0	4,5		2,0			0,5	3,0
I ALT	815,6	827,5	415,0	254,0	38,5	23,5	9,0		7,5	80,0
Ikke plassert på avdeling	10,5	13,5							13,5	
Antall ubesatte stillinger	20,0	15,0	15,0							
BUDSJETT	846,0	856,0	684,0		62,0		9,0		21,0	80,0

RÅDGIVENDE UTVALG OPPNEVNT AV STATISTISK SENTRALBYRÅ JANUAR 1990

1. RÅDGIVENDE UTVALG FOR ARBEIDSMARKEDSTATISTIKK

Miljøverndepartementet: Harald Noreik,
Næringslivets Hovedorganisasjon: Fabio Manzetti,
Landsorganisasjonen i Norge: Ellen Horneland,
Norsk institutt for by- og regionforskning (NIBR):
Kjetil Sørleie,
Arbeids- og administrasjonsdepartementet: Ola Ribe,
Institutt for samfunnsforskning: Hege Torp,
Kommunaldepartementet: Øystein Imset,
Arbeidsdirektoratet: Hans Kure,
Finansdepartementet: Inge Skeie,
Akershus fylkeskommune: Ketil Kristiansen

2. RÅDGIVENDE UTVALG FOR LØNNSSTATISTIKK

Arbeids- og administrasjonsdepartementet: Tormod
Belgum,
Handelens Hovedorganisasjon: Thorstein Larsen,
Institutt for samfunnsforskning: Geir Høgnes,
Kommunenes Sentralforbund: Eirik Solberg
Landsorganisasjonen i Norge: Stein Gunnes,
Næringslivets Hovedorganisasjon: Bjarne Thuv

3. RÅDGIVENDE UTVALG FOR INNTEKTS- OG FORMUESSTATISTIKK

Arbeids- og administrasjonsdepartementet: Marit
Wårum,
Finansdepartementet: Håvard Røyne,
Institutt for samfunnsforskning: Arne Mastekaasa,
Landsorganisasjonen i Norge: Stein Regård,
Næringslivets Hovedorganisasjon: Oddbjørn Eidem,
Senter for anvendt forskning: Emil Steffensen,
Skattedirektoratet: Reidar Nybø,
Sosialøkonomisk Institutt: Hilde Bojer

4. RÅDGIVENDE UTVALG FOR SAMFERDSELSSTATISTIKK

Norges Statsbaner: Egil Strand,
Transportøkonomisk institutt: Arne Rideng
Postdirektoratet: Ingeborg Moland,
Samferdselsdepartementet: Per-Andre Torper,
Norges Transportforbund: Tor Øi,
Norges Automobil-Forbund: Øystein Langgât,
Luftfartsverket: Terje Hansen,
Televerket: Terje Haufmann,
Kommunenes Sentralforbund: Kari Guttormsen,
Vegdirektoratet: Robert Hofstad,
Norges Rederiforbund: Finn-Arne Johansen,
Fraktesfartøyenes Rederiforening: Karl A. Olsen,
Norges Lastebileier-Forbund: Olav Herman
Jacobsen,
Kystdirektoratet: Ole P. Ingvaldsen

5. RÅDGIVENDE UTVALG FOR REISELIVSSTATISTIKK

Østlandsforskning: Peter Von Lanthén,
Transportøkonomisk institutt: Petter Dybedahl,
Forbundet for Overnatting- og Serveringsnæringen:
Jostein Hansen,
NORTA: Håvard Saunes,
Næringsdepartementet (Reiselivsseksjonen):
Tore Bjerke,
Norsk Hotell- og Restaurantforbund: Bjørn Ketilsson

6. RÅDGIVENDE UTVALG FOR STATISTIKK OVER UTENRIKS SJØFART

Norges Rederiforbund: Finn-Arne Johansen,
Norges Handelshøyskole, Bergen
(Skipsfartsøkonomisk Institutt): Siri Pettersen
Strandenes,
Utenriksdepartementet: Kari M. Bjørnsgaard,
Norsk Skipsmeglerforbund: Erik Ørbeck,
Norsk Sjømannsforbund: Erik Bratvold,
Norges Bank: Yngvar Holm

7. RÅDGIVENDE UTVALG FOR STATISTIKK OVER OLJEVIRKSOMHETEN

Næringsøkonomisk Institutt: Tom Eldegard,
Oljeindustriens Landsforening: Frode Bøhm,
Statoil: Terje Tengesdal,
Oljedirektoratet: Øystein Kristiansen,
Finansdepartementet: Morten Lindbäck,
Norges Bank: Marit Hoel,
Olje- og energidepartementet: Egil Meisingset

8. RÅDGIVENDE UTVALG FOR VAREHANDELSSTATISTIKK

Handelens Forsknings- og Utnedningsinstitutt:
Børre Berg-Hansen,
Finansdepartementet: Eric Bruce,
Næringsdepartementet: Åse Bøe,
Handelens Hovedorganisasjon: Tore Kvarud,
Norges Kooperative Landsforening: Geir Myklebust,
Agder distriktshøyskole: Arild Sæther,
Norsk Institutt for Markedsføring: Fred Selnes

9. RÅDGIVENDE UTVALG FOR KONJUNKTURSTATISTIKK

Næringsdepartementet: Åse Bøe,
Landsorganisasjonen i Norge: Stein Reegård,
Næringslivets Hovedorganisasjon: Torill Lødemel,
Finansdepartementet: Lars Wahl,
Norges Bank: Arent Skjæveland,
Handelens Hovedorganisasjon: Thomas Angell,
Handelens Forsknings- og Utnedningsinstitutt: Per
Polden

**RÅDGIVENDE UTVALG OPPNEVNT AV STATISTISK SENTRALBYRÅ
JANUAR 1990 (forts.)**

**10. RÅDGIVENDE UTVALG FOR
PRISINDEKSER**

Prisdirektoratet: Per Matti Torgersen,
Arbeids- og administrasjonsdepartementet: Mikal
Johansen,
Næringslivets Hovedorganisasjon: Oddbjørn Eidem,
Landsorganisasjonen i Norge: Even Aas,
Forbrukerrådet: Lasse Rosing,
Finansdepartementet: Lars Loe

**11. RÅDGIVENDE UTVALG FOR
ENERGISTATISTIKK**

Miljøverndepartementet: Petter Koren,
Energiforsyningens Forskningsinstitutt: Bjørn Grinden,
Norsk Petroleumsinstitutt: Bjørn Reusch,
Norges vassdrags- og energiverk (NVE): Per Tore
Jensen Lund,
Olje- og energidepartementet: Toril Johanne Svaan,
Finansdepartementet: Sigrid Russwurm,
Norges Energiverkforbund: Tor Martin Stendal

**12. RÅDGIVENDE UTVALG FOR
INDUSTRISTATISTIKK**

Næringsdepartementet: Åse Bøe,
Næringsøkonomisk institutt: Arne Eidsheim,
Senter for anvendt forskning: Rolf Golombek,
Næringslivets Hovedorganisasjon: Einar Jakobsen,
Trelastindustriens landssammenslutning: Holm Chr.
Matheson,
Teknologibedriftenes landsforening: Geir Pedersen,
Finansdepartementet: Sigrid Russwurm,
Møre og Romsdal distriktshøgskole: Anders
Dedekam jr.

**13. RÅDGIVENDE UTVALG FOR
KREDITTMARKEDSTATISTIKK**

Den norske Bankforening: Knut H. Jellum,
Finansdepartementet: Annegrete Bruvoll,
Finansieringsselskapenes Forening: Frank Myhre,
Kredittforetakenes forening: Torstein Olsen,
Kredittilsynet: Odd Wålengen,
Norges Bank: Jan Tore Larsen,
Norges Forsikringsforbund: Olav Vannebo,
Postsparebanken: Nils Kårstad,
Sparebankforeningen i Norge: Jan Digranes

**14. RÅDGIVENDE UTVALG FOR
LEVEKÅRSUNDERSØKELSER**

Rådet for samfunnsvitenskapelig forskning: Atle
Alvheim,
Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon: Anne
Margrete Brandt,

Institutt for sosialforskning (INAS): Lars Gulbrandsen,
Miljøverndepartementet: Hilde Hansteen,
Sosialdepartementet: Jorunn Frijordet,
Norges råd for anvendt samfunnsforskning (NORAS):
Stein Kuhnle,
Finansdepartementet: Johan Raaum,
Barne- og familiedepartementet: Gerd Vollset,
Arbeids- og administrasjonsdepartementet: Marit
Wårum

**15. RÅDGIVENDE UTVALG FOR
HELSESTATISTIKK**

Sosialdepartementet: Ellen Amundsen,
Helsedirektoratet: Elin Sæther,
Kommunenes Sentralforbund: Kari Rolstad,
Norsk gerontologisk institutt: Odd H. Guntvedt,
Universitetet i Oslo (Medisinsk fakultet): Tor
Bjerkedal,
Statens institutt for folkehelse: Arild Bjørndal,
Norsk institutt for by- og regionforskning (NIBR):
Lars B. Kristofersen,
Norsk institutt for sykehusforskning: Ola Kindseth,
Institutt for sosialforskning (INAS): Jon Ivar Elstad,
Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon: Lisbeth
Myhre

**16. RÅDGIVENDE UTVALG FOR
UTDANNINGSSTATISTIKK**

Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet: Toril
Johansson, Fred-Arne Ødegaard,
Finans- og tolldepartementet: Johan Raaum,
Rådet for videregående opplæring: Inger Iversen,
Rådet for fagopplæring i arbeidslivet: Synnøva Aga,
NAVFs utredningsinstitutt: Per O. Aamodt,
Universitetet i Trondheim (Inst.for sosiologi og
samf.kunnskap): Tore Lindbekk,
Institutt for sosialforskning: Natalie Rogoff Ramsøy,
Næringslivets Hovedorganisasjon: Sven Erik Skønberg

**17. RÅDGIVENDE UTVALG FOR
SOSIALSTATISTIKK**

Statens rusmiddeldirektorat: Knut T. Reinås,
Norsk Sosionomforbund: Sverre Nesheim,
Institutt for sosialforskning (INAS): Lars Inge Terum,
Norsk gerontologisk institutt: Svein Olav Daatland,
Kommunenes Sentralforbund: Magne Hustad,
Norsk helse- og sosialsejeflag: Johan Hagerup,
Sosialdepartementet: Wenche Hellerud,
Barnevernets Utviklingssenter: Sturla Falck,
Barne- og familiedepartementet: Michel Midré,
Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon: Guri
Dyrendahl

**RÅDGIVENDE UTVALG OPPNEVNT AV STATISTISK SENTRALBYRÅ
JANUAR 1990 (forts.)**

**18. RÅDGIVENDE UTVALG FOR
TRYGDESTATISTIKK**

Barne- og familiedepartementet: Einar Bye,
Institutt for sosialforskning (INAS): Bjørn Hvinden,
Norsk gerontologisk institutt: Per Erik Solem,
Rikstrygdeverket: Grete Michaelsen,
Finansdepartementet: Einar Skancke,
Sosialdepartementet: Odd Helge Askevold,
Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon: Per Eivind Hem

**19. RÅDGIVENDE UTVALG FOR
RETTSSTATISTIKK**

Riksadvokatembetet: Tor-Geir Myhrer,
Kriminalpolitisentralen: Kai Erik Tørdal,
Universitetet i Oslo (Institutt for kriminologi og strafferett): Ragnar Hauge,
Politiets datatjeneste: Jan Arne Gundersen,
Justisdepartementet: Vidar Halvorsen,
Politiet (Jus.dep. politiavd.): Ellen Ahnfelt,
Domstolene (Jus.dep. sivilavd.): Jon Bonnevie Høyer

**20. RÅDGIVENDE UTVALG FOR
SKOGSTATISTIKK**

Norsk Skogbruksforening: Jens Kolstad,
Norsk institutt for skogforskning: Bjørn Tveite,
Institutt for skogfag: Birger Solberg,
Landbruksdepartementet: Sentraladministrasjonen;
Rune Nordrum, Fylkesetaten; Kjell Olav Hoelsæter,
Kommuneetaten; Hans Olav Bergan,
Norges Skogeierforbund: Erik Bjørå
Miljøverndepartementet: Lars Løfaldli (vikar for Kari Merete Andersen, til ca. 1/9 1991)

**21. RÅDGIVENDE UTVALG FOR
JORDBRUKSSTATISTIKK**

Statens fagtjeneste for landbruket: Even Bratberg,
Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning (NILF): Avdeling for driftsøkonomi; Agnar Hegrenes,
Avdeling for Budsjettneemnda; Olaf Godli,
Norges Landbrukshøgskole: Normann Aanesland,
Landbruksdepartementet: Sentraladministrasjonen;
Heidi Garberg, Fylkesetaten; Nils Hesthagen,
Kommuneetaten; Inger Teigstad,
Statens Forurensningstilsyn: Sidsel Grimstad,
Norges Bondelag: Finn Edland,
Norsk Bonde- og Småbrukarlag: Anne Lise Aas,
Norsk institutt for jord- og skogkartlegging (NIJOS): Ragnar Emmerhoff

**22. RÅDGIVENDE UTVALG FOR
FISKERISTATISTIKK**

Norges Fiskarlag: Erling Holmeset jr.,
Garantikassen for fiskere: Leif Harald Hanssen,
Norges Råfisklag: Alf Eirik Veipe,
Marinet A/S: Olav Jamtøy,
Fiskeridepartementet: Dag Ove Barmen,
Fiskeridirektoratet: Grethe Kuhnle,
Norges Sildesalgslag: Sverre Viddal

**23. RÅDGIVENDE UTVALG FOR
REGIONALSTATISTIKK**

Agderforskning: Arne Isaksen,
Norsk institutt for by- og regionforskning (NIBR): Olaf Foss,
Kommunaldepartementet: Kirsten Agerup,
Miljøverndepartementet: Erik Pedersen,
Norsk samfunnsvitenskapelige datatjeneste: Atle Alvheim,
Kommunedata (KDØ): Ole Petter Finess,
Statens kartverk: Erik Lund,
Forbruker-Kontakt A/S: Bjørn Lundiin,
Kommunenes Sentralforbund: Trond Hjelmervik Hansen

**24. RÅDGIVENDE UTVALG FOR
BYGGEKOSTNADSIKSEKSER**

Norges Byggeforskningsinstitutt: Hans Petter Sundh,
Prisdirektoratet: Per Matti Torgersen,
Statens bygge- og eiendomsdirektorat: Gunnar Torsnes,
Landsforeningen for bygg og anlegg: Bjørn Sulland,
Norges Byggmesterforbund: Ingjald Schjøtt Iversen,
Byggherreforeningen: Arnulf Melbye,
Block Watne A/S: Bjarne Watne,
Brødrene Hetland A/S: Hans Olav Kjølstad

**25. RÅDGIVENDE UTVALG FOR
JAKTSTATISTIKK**

Norges Jeger- og fiskerforbund: Arnulf Arnesen,
Direktoratet for naturforvaltning: Peik Bendixen,
Norsk institutt for naturforskning: Arne Kraft
(Rolf Langvatn har fungert etter at Kraft ble pensjonist),
Fylkesmannen i Oslo/Akershus (Miljøvernnavd.): Jon Østgård,
Norges Bondelag: Bjørnulf Kristiansen

**NORDISKE UTVALG OPPNEVNT AV NORDISK SJEFSTATISTIKERMØTE
OG NORSKE MEDLEMMER JANUAR 1990**

1. Nordisk utvalg for arbeidsmarkedstatistikk (NUVA)
Helge Næsheim	11. Nordisk utvalg for nasjonalregnskaper (NUNA)
Erling Fløttum
2. Nordisk utvalg for befolkningsstatistikk (NUB)
Gunvor Iversen	12. Nordisk utvalg for næringsstatistikk (NUN)
Liv Hobbestad Simpson
3. Nordisk utvalg for database- og andre database-
handlingsspørsmål (NUDD)
Håkon Berby	13. Nordisk utvalg for prognoser (NUP)
Olav Ljones
4. Nordisk utvalg for finansstatistikk (NUFI)
Bjørn Bleskestad	14. Nordisk utvalg for samferdselsstatistikk (NUSA)
Jan-Erik Lystad
5. Nordisk utvalg for informasjonsspørsmål (NUINF)
Idar Møgletstue	15. Nordisk utvalg for sosialstatistikk (NUS)
Jon Holmøy
6. Nordisk utvalg for inntekts- og formuesstatistikk (NUIF)
Leif Korbøl	16. Kontaktutvalg for statistiske metodeproblemer i
statistikkproduksjonen (KOMET)
Ib Thomsen
7. Nordisk utvalg for jordbruksstatistikk (NUJO)
Sigurd Lianes	17. Nordisk utvalg for undersøkelse av levekår (NUUL)
Arne S. Andersen
8. Nordisk utvalg for kriminalstatistikk (NUK)
Jon Holmøy	18. Nordisk utvalg for utdanningsstatistikk (NUU)
Paul Inge Severeide
9. Nordisk utvalg for kultur og massekommunikasjon (NUKOM)
Paul Inge Severeide	19. Nordisk utvalg for utenrikshandelsstatistikk og
varenomenklaturspørsmål (NUVA)
Hans Kristian Østereng
10. Nordisk utvalg for naturressurs- og miljøstatistikk (NUM)
Frøde Brunvoll	20. Nordisk utvalg for lønnsstatistikk (NUL)
Grethe Hoel
	21. Nordisk utvalg for likestillingsstatistikk
Jan Lyngstad

OVERSIKT OVER PUBLIKASJONER UTGITT AV STATISTISK SENTRALBYRÅ I 1990, ETTER SERIE, SIDER OG OPPLAG

	Publika- sjoner	Sider		Opplag
		Antall	Prosent	
I ALT	443	27 324	100,0	445 120
STATISTIKKPUBLIKASJONER	75	10 301	37,6	132 230
Norges offisielle statistikk (NOS)	74	9 991	36,5	129 230
Standard for norsk statistikk (SNS)	1	310	1,1	3 000
ANALYSEPUBLIKASJONER	64	4 748	17,4	34 240
Sosiale og økonomiske studier (SØS)	3	870	3,2	5 350
Rapporter fra Statistisk sentralbyrå (RAPP)	25	2 200	8,1	20 130
Interne notater (INO)	26	1 350	4,9	5 195
Reprints (REPR)	1	38	0,1	240
Discussion Paper (DP)	9	290	1,1	3 325
MÅNEDS- OG UKESPUBLIKASJONER MV.	305	12 275	45,0	278 650
Statistisk månedshefte (SM)	12	1 703	6,2	48 600
Statistisk ukehefte (SU)	50	2 341	8,6	104 650
Økonomiske analyser (ØA)	13	786	2,9	27 000
Månedssstatistikk over utenrikshandelen (MU)	12	889	3,3	15 200
Bank- og kredittstatistikk, aktuelle tall (BK)	35	772	2,8	18 500
Samfunnsspeilet	3	96	0,4	9 000
Regionalstatistikk (RS)	180	5 688	20,8	55 400

EMNEGRUPPERT OVERSIKT OVER PUBLIKASJONER UTGITT AV STATISTISK SENTRALBYRÅ 1990

0. GENERELLE EMNER

00. GENERELLE EMNER NASJONALT

Statistisk månedshefte 1990 (PER 001 90)

Statistisk ukehefte 1990 (PER 002 90)

Statistisk årbok 1990 (NOS B 921)

01. GENERELLE EMNER, REGIONALT

Regionalstatistikk 1990 (PER 018 90)

1. NATURRESSURSER OG NATURMILJØ

10. RESSURS- OG MILJØREGNSKAP, RESSURS- OG GEN. MILJØØKONOMISKE EMNER

Natural Resources and the Environment 1989
(RAPP 90/01A)

Naturressurser og miljø 1989 (RAPP 90/01)

Stabilization of Emissions of CO₂. A Computable
General Equilibrium Assessment (DP 048)

12. ENERGI

Energisubstitusjon i treforedlingssektoren (RAPP 89/22)

19. ANDRE RESSURS- OG MILJØEMNER

SIMJAR 2 Simuleringsmodell for nitrogenavrenning i
jordbruket (RAPP 90/19)

2. SOSIODEMOGRAFISKE EMNER

Samfunnsspeilet 1990 (PER 009 90)

20. GENERELLE SOSIODEMOGRAFISKE EMNER

Empirical EDA Models to fit and Project Time Series
of Age-Specific Mortality Rates (DP 050)

Recent Developments in Parity Progression Intensities
in Norway, an Analysis based on Population Register
Data (DP 051)

21. BEFOLKNING

Befolkningsstatistikk 1989 Hefte III Oversikt
(NOS B 875)

Befolkningsstatistikk 1990 Hefte II Folkemengd
1. januar (NOS B 930)

Befolkningsstatistikk 1990 Hefte I (NOS B 904)

Flytting og arbeidsmarked i fylkene 1972-1986
(RAPP 90/10)

International Migration to Norway, 1988 (RAPP 90/08)

Regionale arbeidsmarkeds- og befolkningsfram-
skrivinger (RAPP 90/15)

Who has a Third Child in Contemporary Norway?
(RAPP 90/06)

22. HELSEFORHOLD OG HELSETJENESTE

Dødsårsaker 1988 (NOS B 887)

Helseinstitusjoner 1988 (NOS B 877)

Helsestatistikk 1988 (NOS B 918)

Helsetilstanden i Norge (RAPP 90/07)

Klassifikasjon av sykdommer, skader og dødsårsaker
Revidert 1990 (SNS 06/90)

Kommunehelsetjenesten Årsstatistikk for 1988
(RAPP 89/21)

Kommunehelsetjenesten Årsstatistikk for 1989
(RAPP 90/18)

Utsyn over helsetjenesten (RAPP 90/05)

23. UTDANNING OG SKOLEVESEN

Utdanningsstatistikk Grunnskolar 1. september 1989
(NOS B 909)

Utdanningsstatistikk Universiteter og høyskoler
1. oktober 1988 (NOS B 939)

Utdanningsstatistikk Videregående skoler
1. oktober 1988 (NOS B 912)

25. SOSIALE FORHOLD OG SOSIALVESEN

Barnehager og fritidshjem 1989 (NOS B 937)

Institusjoner for eldre 1989 (RAPP 90/22)

Sosialstatistikk 1988 (NOS B 900)

Trygdestatistikk Uføre 1987 (NOS B 932)

26. RETTSFORHOLD OG RETTSVESEN

Kriminalstatistikk 1988 (NOS B 886)

Sivilrettsstatistikk 1988 (NOS B 881)

3. SOSIOØKONOMISKE EMNER

30. GENERELLE SOSIOØKONOMISKE EMNER

Inntektsoverføringer mellom aldersgrupper og befolk-
ningsutviklingen (REPR 043)

32. ARBEIDSKRAFT

Arbeidsmarkedstatistikk 1989 (NOS B 926)

Arbeidstilbudet i MODAG (RAPP 90/04)

**EMNEGRUPPERT OVERSIKT OVER PUBLIKASJONER UTGITT AV
STATISTISK SENTRALBYRÅ 1990 (forts.)**

33. LØNN

Indirekte personalkostnader i enkelte tjenesteytende næringer 1988 (NOS B 922)

Lønnsstatistikk for ansatte i bankvirksomhet 1. september 1989 (NOS B 888)

Lønnsstatistikk for ansatte i forsikringsvirksomhet 1. september 1989 (NOS B 894)

Lønnsstatistikk for ansatte i helsevesen og sosial omsorg 1. oktober 1989 (NOS B 938)

Lønnsstatistikk for ansatte i hotell- og restaurantdrift oktober 1989 (NOS B 911)

Lønnsstatistikk for ansatte i skoleverket 1. oktober 1989 (NOS B 923)

Lønnsstatistikk for ansatte i varehandel 1. september 1989 (NOS B 907)

Lønnsstatistikk for arbeidere i bergverksdrift og industri 3. kvartal 1989 (NOS B 903)

Lønnsstatistikk for kommunale arbeidstakere pr. 1. oktober 1989 (NOS B 935)

Lønnsstatistikk for statens embets- og tjenestemenn 1. oktober 1989 (NOS B 913)

Lønnsstatistikk for ansatte i forretningsmessig tjenesteyting og interesseorganisasjoner 1. september 1989 (NOS B 889)

Lønnsstatistikk 1989 (NOS B 931)

34. PERSONLIG INNTEKT OG FORMUE

Inntekts- og formuesstatistikk 1986 (NOS B 867)

Inntekts- og formuesstatistikk 1987 (NOS B 885)

Skattestatistikk 1988 Oversikt over skattelikningen (NOS B 940)

35. PERSONLIG FORBRUK

Forbruksundersøkelse 1986-1988 (NOS B 919)

4. NÆRINGSØKONOMISKE EMNER

40. GENERELLE NÆRINGSØKONOMISKE EMNER

Produktivitetsutviklingen i meierisektoren (RAPP 90/12)

Regnskapsstatistikk 1987 Industri og varehandel (NOS B 873)

Regnskapsstatistikk 1988 Industri og varehandel (NOS B 924)

41. JORDBRUK, SKOGBRUK, JAKT, FISKE OG FANGST

Fiske og oppdrett av laks mv. 1988 (NOS B 906)

Jaktstatistikk 1989 (NOS B 936)

Jordbruksstatistikk 1988 (NOS B 884)

Skogavvirkning til salg og industriell produksjon 1988/89 (NOS B 915)

Skogstatistikk 1988 (NOS B 898)

Totalregnskap for fiske- og fangstnæringen 1984-1987 (RAPP 90/11)

Veterinærstatistikk 1988 (NOS B 880)

42. OLJEUTVINNING, BERGVERKSDRIFT, INDUSTRI OG KRAFTFORSYNING

Elektrisitetsstatistikk 1988 (NOS B 908)

Energistatistikk 1989 (NOS B 944)

Industristatistikk 1987 Hefte II Vareteall (NOS B 876)

Industristatistikk 1988 Hefte I Næringstall (NOS B 914)

Industristatistikk 1988 Hefte II Vareteall (NOS 941)

Olje- og gassvirksomhet 1. og 2. kvartal 1990 Statistikk og analyse (NOS B 928)

Olje- og gassvirksomhet 3. kvartal 1990 Statistikk og analyse (NOS B 942)

Olje- og gassvirksomhet 4. kvartal 1989 (NOS B 891)

43. BYGGE- OG ANLEGGSVIRKSOMHET

Bygge- og anleggsstatistikk 1988 (NOS B 901)

Byggearealstatistikk 1. kvartal 1990 (NOS B 917)

Byggearealstatistikk 1989 (NOS B 902)

Byggearealstatistikk 2. kvartal 1990 (NOS B 933)

Byggearealstatistikk 4. kvartal 1989 (NOS B 893)

Byggearealstatistikk 3. kvartal 1990 (NOS B 946)

44. UTENRIKSHANDEL

Commodity List Edition in English of Statistisk varefortegnelse for utenrikshandelen 1990 (NOS B 883)

Månedstatistikk over utenrikshandelen 1989 (PER 003 89)

Månedstatistikk over utenrikshandelen 1990 (PER 003 90)

Statistisk varefortegnelse for utenrikshandelen 1990 (NOS B 882)

Utenrikshandel 1988 Hefte II (NOS B 872)

Utenrikshandel 1989 (NOS B 916)

**EMNEGRUPPERT OVERSIKT OVER PUBLIKASJONER UTGITT AV
STATISTISK SENTRALBYRÅ 1990 (forts.)**

45. VAREHANDEL

Varehandelsstatistikk 1988 (NOS B 925)

46. SAMFERDSEL OG REISELIV

Reiselivsstatistikk 1988 (NOS B 866)

Samferdselsstatistikk 1988 (NOS B 879)

Sjøfart 1989 (NOS B 927)

Veitrafikkulykker 1989 (NOS B 929)

47. TJENESTEYTING

Arkitektvirksomhet og byggeteknisk
konsulentvirksomhet 1988 (NOS B 895)

Bilverkstader mv. 1988 (NOS B 899)

Tjenesteyting 1988 (NOS B 896)

5. SAMFUNNSØKONOMISKE EMNER**50. NASJONALREGNSKAP OG ANDRE GENE-
RELLE SAMFUNNSØKONOMISKE EMNER**

Økonomisk forskning og debatt Utvalgte artikler
1942-1989 av Odd Aukrust

Økonomiske analyser 1990 (PER 008 90)

A Note on the Short Run Versus Long Run Welfare
Gain from a Tax Reform (DP 047)

Dokumentasjonsnotater, publikasjoner og andre viktige
referanser (RAPP 90/09)

Fylkesfordelt nasjonalregnskapsstatistikk 1986
(NOS B 920)

Nasjonalregnskapsstatistikk 1987 (NOS B 878)

Nasjonalregnskapsstatistikk 1988 (NOS B 934)

51. OFFENTLIG FORVALTNING

Aktuelle skattetall 1990 (RAPP 90/17)

Skatter og overføringer til private Historisk oversikt
over satser mv. Årene 1975-1990 (RAPP 90/13)

Strukturtall for kommunenes økonomi 1988
(NOS B 890)

Strukturtall for kommunenes økonomi 1989
(NOS B 947)

**52. FINANSINSTITUSJONER, PENGER OG
KREDITT**

Bank- og kredittstatistikk 1990 (PERO 07 90)

Kredittmarkedstatistikk Fordringer og gjeld overfor
utlandet 1987 og 1988 (NOS B 905)

Kredittmarkedstatistikk Lån, obligasjoner, aksjer mv.
1988 (NOS B 897)

59. ANDRE SAMFUNNSØKONOMISKE EMNER

Etterspørselen etter varige konsumgoder (RAPP 90/16)

Husholdningenes konsum av ikke-varige konsumgoder
(RAPP 90/14)

Importmodellen i MODAG og KVARTS (RAPP 90/20)

Labour Supply, income Distribution and excess Burden
of Personal income Taxation in Norway (DP 054)

Labour Supply, income Distribution and excess Burden
of Personal income Taxation in Sweden (DP 053)

Nasjonale og regionale virkninger av ulike
utviklingslinjer i norsk jordbruk (RAPP 90/03)

Non-stationary Inflow and Duration of Unemployment
(DP 052)

Optimal Taxation in Applied General Equilibrium
Models Adopting the Armington Assumption (DP 055)

Properties of Demand Functions for Linear Consump-
tion Aggregates (DP 049)

Region-2 En modell for regionaløkonomisk analyse
(RAPP 90/02)

Struktur og egenskaper ved en MSG-modell med
armingtonrelasjoner (RAPP 89/23)

Vitskapsfilosofi og økonomisk teori (SØS 073)

6. SAMFUNNSORGANISATORISKE EMNER**62. POLITISKE EMNER**

Endring og kontinuitet Stortingsvalget 1989 (SØS 074)

Stortingsvalget 1989 (NOS B 910)

STATISTISK SENTRALBYRÅ. REGNSKAP FOR 1989 OG 1990 OG BUDSJETT FOR 1991. MILL.KR

Regnskapsposter	Regnskap		Budsjett 1991
	1989	1990	
1. Utgifter i alt	259,5	280,8	263,3
1.1. Lønn og godtgjørelser	145,4	149,7	140,7
1.2. Varer og tjenester	69,3	72,3	78,8
1.3. Ekstraordinære tellinger mv.	38,5	49,2	36,6
1.4. Nybygg	—	—	—
1.5. Store nyanskaffelser	6,3	9,6	7,2
1.6. Inventar, nybygg	—	—	—
2. Inntekter i alt	35,0	36,7	17,9
3. Nettobelastning på statsbudsjettet (1-2)	224,5	244,1	245,4

